

fakta a vize

fakty i wizje
fakten und visionen

1991 – 2010

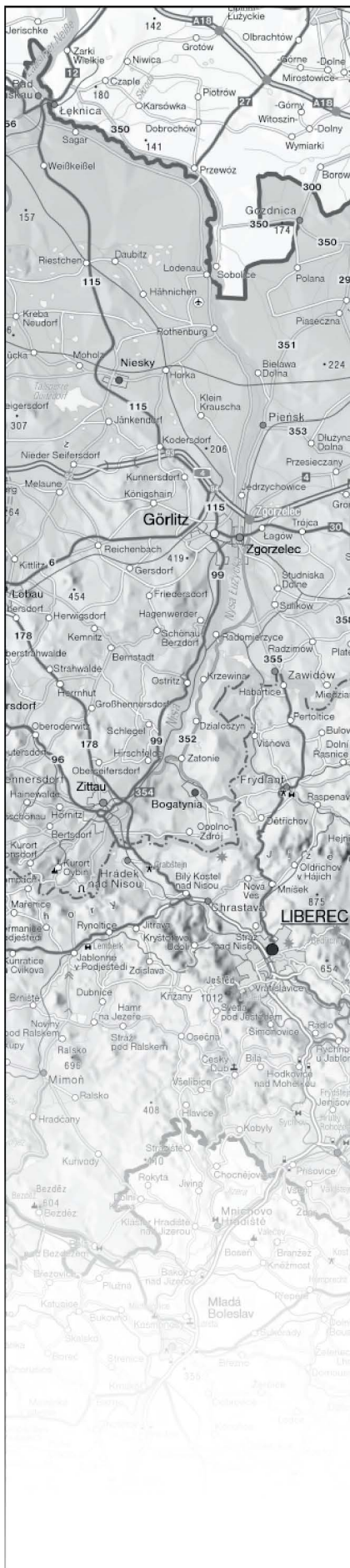
Tento projekt je spolufinancován
z Evropského fondu pro regionální rozvoj
prostřednictvím Euroregionu NISA.

Spis treści

1. *EUREX – kluczowe pojęcie Euroregionu*
2. *Wstęp – założenie Euroregionu*
3. *Skład i funkcje Euroregionu*
4. *Gospodarka*
5. *Transport*
6. *Lasy*
7. *Czysta Nysa*
8. *Turystyka*
9. *Turystyka rowerowa*
10. *Ratownictwo medyczne*
11. *Zarządzanie kryzysowe*
12. *Zdrowie publiczne*
13. *Kultura*
14. *Sport*
15. *Historia*
16. *Zabytki*
17. *Biblioteki*
18. *Edukacja*
19. *Statystyka*
20. *Równe szanse*

EUREX – kluczowe pojęcie Euroregionu

Pojęcie EUREX w przypadku Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa oznacza grupę ekspertów euroregionalnych, którzy dobrowolnie poświęcają część swojego czasu i energii na rozwijanie transgranicznej współpracy z ekspertami i kolegami po fachu z drugiej strony granicy.

Idea wspólnych grup roboczych, składających się z czeskich, polskich i niemieckich ekspertów, została zaprezentowana już na konferencji założycielskiej Euroregionu w Zittau w 1991 roku. W ciągu ostatnich 20 lat te dobrowolne ugrupowania ekspertów, czasem bardziej, a czasem mniej formalne, stały się trzonem międzynarodowej współpracy ekspertów w ramach Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. EUREX stał się tym samym miejscem wymiany doświadczeń, informacji, koordynacji wspólnych przedsięwzięć oraz inicjatorem trójstronnych projektów.

Obecnie działa aktywnie 17 międzynarodowych grup roboczych, które spotykają się mniej więcej od dwóch do sześciu razy w roku, naprzemiennie w każdym kraju. Pomyślność realizacji poszczególnych zadań zależy za każdym razem od charakteru konkretnego przedsięwzięcia, możliwości finansowych oraz zaangażowania i nastawienia poszczególnych członków pracujących społecznie.

Pomimo trudności związanych z pracą w środowisku kilkujęzycznym, z osobami reprezentującymi różne narody, kultury, zwyczaje oraz odmienne instytucje udało się osiągnąć w ciągu dwudziestu lat rezultaty pogłębiające międzynarodową współpracę i przyczyniające się w istotny sposób do rozwoju całego Euroregionu. Dlatego należy tę społeczną pracę około 100 osób z każdego z trzech krajów docenić w szczególny sposób.

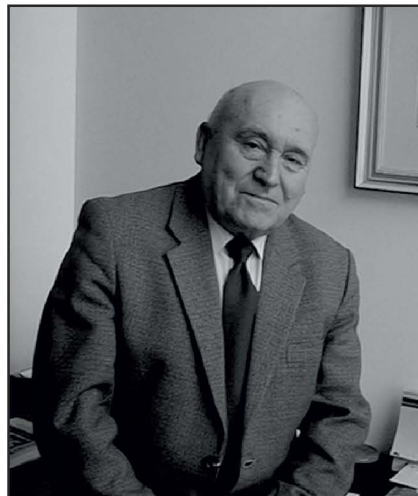
Publikacja pt. „Fakty i wizje 2010” ma być prezentacją działalności grup roboczych Euroregionu Nysa w okresie minionych 20 lat.

Przeważająca część opracowanych danych, interesujących, a czasem dawno zapomnianych informacji, pomysłów dotyczących projektów lub wydanych publikacji została zachowana przede wszystkim dzięki starannej archiwizacji prowadzonej przez koordynatora grup roboczych – ing. arch. Miroslava Ulmanna. Zapisy i dokumenty dotyczące poszczególnych grup sporządzał i przechowywał od momentu konferencji założycielskiej Euroregionu Nysa w 1991 roku do 1 listopada 2009 roku – do dnia swojej nagłej śmierci.

A więc nie bez powodu należą mu się w tym miejscu szczerze podziękowania za pełną poświęcenia i świetną pracę, którą wykonał dla Euroregionu Nysa.

Ing. arch. Miroslav Ulmann 1929 - 2009

Ing. arch. Miroslav Ulmann urodził się 6.12.1929 r. w Turnovie.

Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1941 roku kontynuował naukę w realnym liceum ogólnokształcącym, które pomyślnie ukończył w 1949 roku, zdając egzamin maturalny.

W 1953 roku zdał drugi egzamin państwowy w Wyższej Szkole Architektury i Budownictwa Lądowego, a w 1978 roku egzamin końcowy w Wyższej Szkole Ekonomicznej – kierunku ekonomika budowy miast.

W okresie 1953-1992 pracował przeważnie jako projektant i główny architekt w Krajskiej Radzie Narodowej w Libercu, w przedsiębiorstwie Stavoprojekt oraz w Urzędzie Miasta Liberec.

1 października 1992 roku rozpoczął pracę na pół etatu w sekretariacie czeskiej części Euroregionu Nysa jako koordynator. 1 stycznia 1993 roku, już jako emeryt, rozpoczął w Euroregionie Nysa pracę w pełnym wymiarze godzin na stanowisku koordynatora przedsięwzięć realizowanych przez czeską część Euroregionu Nysa

Powstanie pierwszego euroregionu w Europie Środkowo-Wschodniej było uwarunkowane przemianami demokratycznymi, które nastąpiły w tym regionie pod koniec lat osiemdziesiątych i na początku lat dziewięćdziesiątych, kulminując zjednoczeniem Niemiec. Ideę założenia euroregionu forsowali ówczesny prezydent Liberca inż. Jiří Drda, starosta Żytawy Heinz Eggert oraz wojewoda jeleniogórski Jerzy Nalichowski. Przedstawiciele trzech sąsiednich państw, świadomi geograficznego położenia „Trójkąta trzech państw”, mieli wspólny cel – przezwyciężenie zakorzenionej opinii o zacofanym pograniczu, które nie rozwija się z powodu swojego położenia. Wzorem dla nich stały się doświadczenia euroregionów utworzonych po II wojnie światowej w Europie Zachodniej.

Już wkrótce do transgranicznej współpracy burmistrzów dołączyły również inne powiaty i woje-wództwa. Prace rozpoczęły dwu - i trójstronne grupy robocze, zajmujące się wspólnymi problemami: ochroną środowiska, transportem i turystyką, współpracą szkół wyższych, współpracą wielo-kulturalną oraz parlamentarną i in. Pierwszym oficjalnym działaniem, jakie miało miejsce 15 maja 1991 roku, było podpisanie przez przedstawicieli trzech stron wspólnej Deklaracji w sprawie współpracy – partnerstwa transgranicznego. 23 maja tego samego roku odbyła się w Żytawie „konferencja założycielska Trójkąta trzech państw”. Patronat nad nią objęli ówcześni prezydenci poszczególnych państw: Václav Havel, Richard von Weizsäcker oraz Lech Wałęsa.

Jej uczestnicy zawarli wstępne porozumienie, dotyczące utworzenia trójstronnego euroregionu, obejmującego kraje Trójkąty. (Ciekawostką jest, że pierwszą zaproponowaną nazwą nowo powsta-jącego podmiotu był „Euroregion Trójkąty”. Z nazwy tej zrezygnowano nieco później, chcąc stworzyć coś bardziej rozpoznawalnego, nawiązującego do regionu.) Do istotnych pod względem historycznym momentów konferencji należało opracowanie Memorandum, określającego kierunki dalszego rozwoju. W czerwcu 1991 roku odbyło się spotkanie trójstronnej komisji roboczej, która miała przygotować dokument, dotyczący organizacji wspólnego sekretariatu. Na podstawie doświadczeń zachodnioeuropejskich regionów granicznych opracowano model struktury, który do dzisiaj stanowi podstawę funkcjonowania Euroregionu Nisse-Nisa-Nysa. Założycielskie posiedzenie Trójstronnej Rady, która oficjalnie uchwaliła stworzenie Euroregionu Nisse-Nisa-Nysa, odbyło się w grudniu 1991 w Ży-tawie. W 1992 roku Rada Euroregionu Nisse-Nisa-Nysa zatwierdziła projekt planu działań oraz logo. Przyjęła również uchwałę o członkostwie w grupie roboczej Europejskich Regionów Granicznych (AGEG).

Euroregion Nisse-Nisa-Nysa jest stowarzyszeniem trzech podmiotów prawnych: Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa, Euroregion Nisa – zájmové sdružení právnických osob oraz Kommunal-gemeinschaft Euroregion Nisse, Sektion BR Deutschland e.V.

Indywidualne członkostwo gmin i powiatów jest wewnętrzną sprawą każdej ze stron, a wszelkie zmiany dotyczące członkostwa w poszczególnych częściach Euroregionu nie wymagają zgody partnerów.

Zasady, cele i formy wzajemnej współpracy partnerów wewnątrz Euroregionu zostały określone w tzw. Porozumieniu Ramowym o Współpracy.

Głównym elementem działalności Euroregionu Nisse-Nisa-Nysa jest inicjowanie wzajemnej współpracy przygranicznej i koordynowanie działań na terenie obszaru stykowego trzech państw, mają-cych wpływ na wszystkie jego części. Euroregion wspiera przede wszystkim te formy przedsięwzięć, które mają znaczenie dla zbliżania, poznawania, współpracy i partnerstwa obywateli oraz innych podmiotów na swoim terenie przygranicznym.

Euroregion Nisse-Nisa-Nysa jest euroregionem trzech granicznych obszarów położonych w sercu Europy na terenie, gdzie stykają się granice Republiki Federalnej Niemiec, Rzeczypospolitej Polski i Repu-bliki Czeskiej.

Swoją nazwę zawdzięcza granicznej rzece Nysie, która wypływa ze źródła pod Jabluncem nad Nisou, przepływa przez Liberec, dalej stanowiąc naturalną granicę między RFN a Polską. Na rzece Nysie niedaleko miasta Hrádek nad Nisou znajduje się tzw. trójkątyk, w którym zbiegają się granice Czech, Polski i Niemiec.

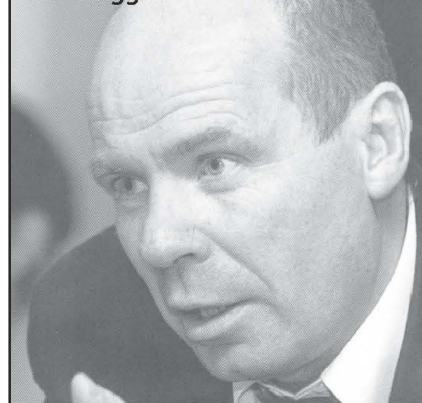
Krajobraz Euroregionu Nysa jest bardzo zróżnic-o-wany: na północy nizinny, na południu górski. Domi-nującym pasmem gór są Karkonosze z najwyższym szczytem – Śnieżką (1602 m n.p.m.). Położone są na północnym wschodzie między Republiką Czeską i Polską. Granica dzieląca oba państwa przebiega bezpośrednio po ich głównym górskim grzbiecie. Dwie trzecie powierzchni Karkonoszy znajdują się po czeskiej stronie granicy. Stąd wypływa największa czeska rzeka – Łaba, swoje źródła mają tu również liczne mniejsze rzeki.

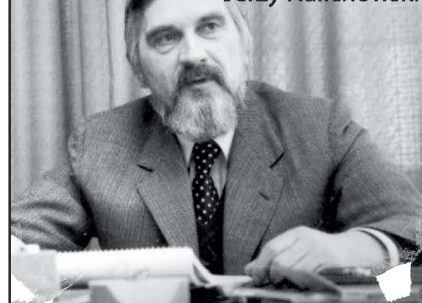
Ing. Jiří Drda

Heinz Eggert

Jerzy Nalichowski

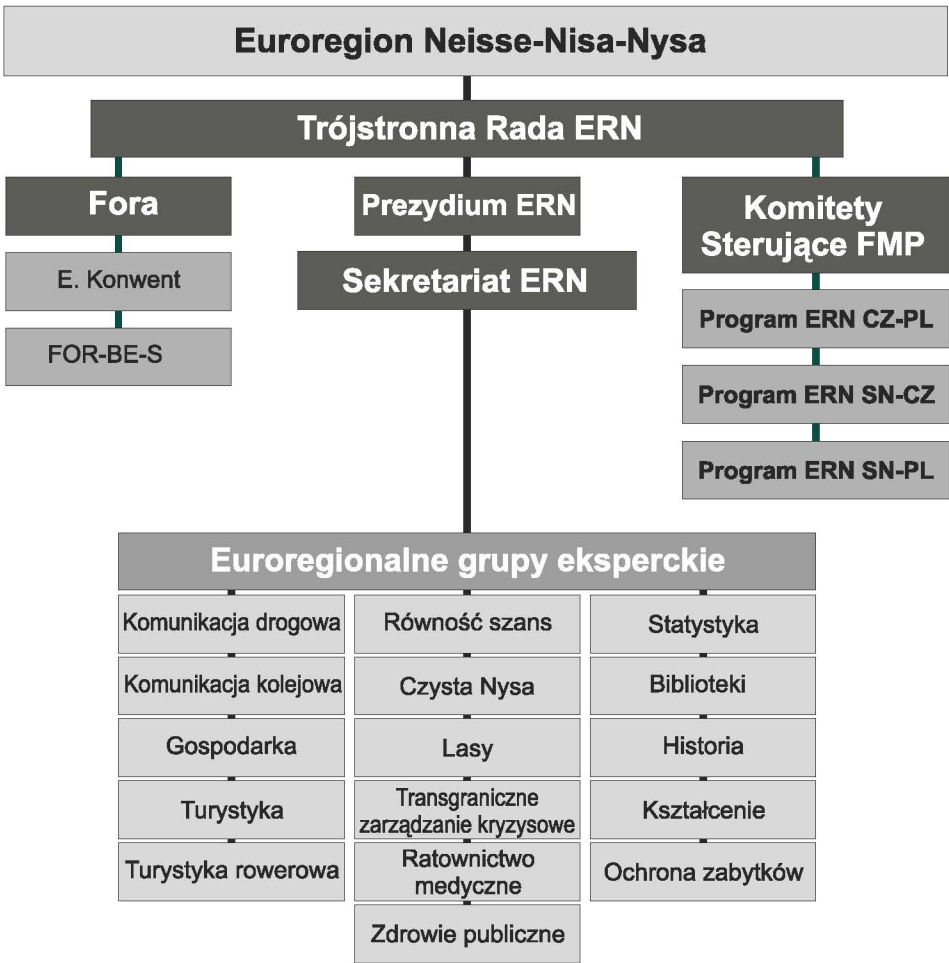

Ziel 3 | Cíl 3

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
2007-2013. www.ziel3-cil3.eu

cz pl interreg IIIA

Rada i Prezydium są najwyższymi organami Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. To one podejmują decyzje związane z konkretnymi działaniami. W skład Rady Euroregionu wchodzi trzydziestu przedstawicieli, po dziesięciu z każdej strony. Prezydium składa się trzech członków Rady według parytetu, po jednym mandacie z każdej części Euroregionu.

Organem wykonawczym Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa są sekretariaty, działające w Żytawie, Libercu i Jeleniej Górze. Każda z trzech stron Euroregionu podejmuje samodzielne decyzje i wybiera swoich przedstawicieli do wspólnych organów. W celu rozwiązywania wspólnych problemów i zadań, które swoim znaczeniem wykraczają poza granice, powołano specjalne grupy robocze EUREX. Te zespoły ekspertów pracują na szczeblu międzynarodowym, zajmując się specjalistycznymi dziedzinami (np.: transport, ruch turystyczny, ochrona środowiska, przeciwdziałanie katastrofom, statystyka, rolnictwo, służba zdrowia itp.)

Działalność tych międzynarodowych grup roboczych jest odzwierciedleniem rozwijającej się współpracy transgranicznej w Euroregionie oraz barometrem jej jakości. W 2003 roku zostało założone Forum Bezpieczeństwa FOR-BE-S, będące platformą spotkań specjalistów wszystkich trzech części Euroregionu.

Euroregion odgrywa niezwykle ważną rolę w przyznawaniu dofinansowania z programów Unii Europejskiej, przeznaczonych na rozwój współpracy transgranicznej. W ramach wykorzystywania tych środków powołano do życia tzw. Euroregionalne Komitety Sterujące, które decydują o udzieleniu wsparcia finansowego różnego rodzaju mniejszym projektom transgranicznym.

W latach 1995–2009 na terenie Euroregionu dofinansowano ponad dwa i pół tysiąca projektów na łączną kwotę ponad trzystu milionów euro.

Sierpień 1993 – powstała grupa robocza „Gospodarka” założona przez przedstawicieli czeskich, niemieckich i polskich izb gospodarczych

Fakty 1992-2000

1992 – opracowano trójstronną „Koncepcję rozwoju Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa”
1993 – w dniach 28-30.09 odbyła się pierwsza „Konferencja nt. czeskiej gospodarki”
1993 – wydano publikację pt. „Transformacja gospodarcza w czeskiej części ERN”
1993 – powstała „Spółka eurotransferu i doradztwa Neisse, GmbH” oferująca transgraniczną współpracę gospodarczą
1994 – wydano „Katalog przedsiębiorstw transgranicznych na terenie ERN”
1995 – zorganizowano pierwszą edycję wystawy, podczas której zaprezentowano możliwości inwestycyjne Nisa INVEST i promowano teren Euroregionu Nysa jako cel dla inwestorów z zewnątrz
1996 – powstała spółka córka Euroregionu Nysa „ARR – Agentura regionálního rozvoje s.r.o.” [Agencja Rozwoju Regionalnego, sp. z o.o.]. Spółka funkcjonowała jako biuro obsługi dla członków ERN
1996 – udana realizacja projektu pn. „Rozwój transgranicznej współpracy gospodarczej ERN” z dofinansowaniem 9 mln CZK z funduszy unijnych
1997 – stworzono Regionalną Izbę Gospodarczą Nysa w ramach 4 powiatów czeskiej części Euroregionu Nysa
1998 – wydano „Atlas gospodarczy ERN” zawierający szczegółowe informacje i dane statystyczne nt. życia gospodarczego na terenie ERN
1999 – Izba Gospodarcza w Libercu wydała we współpracy z Euroregionem Nysa czasopismo pt. „Nisa-Neisse-Nysa – Report”

Fakty 2000-2010

2003 – zorganizowano pierwszą edycję międzynarodowego konkursu Nagroda INNOWACJI. Od tego czasu konkurs jest ogłaszany co roku w kategoriach: najlepsza innowacja i najlepsze partnerstwo transgraniczne
2008 – odbyła się pierwsza edycja czesko-niemiecko-polskiego konkursu „Nagroda Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa”. Laureaci pięciu kategorii: partnerstwo komunalne, bezpieczeństwo i zdrowie, edukacja, kultura i sport oraz turystyka, wybierani są pod koniec każdego roku

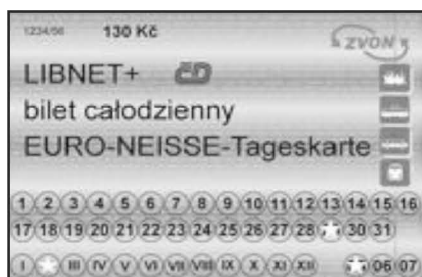
Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wspieranie przedsięwzięć izb gospodarczych w Saksonii, Polsce i Czechach z uwzględnieniem wspólnego przygotowania projektów składanych do programów euroregionalnych
- Współpraca z izbami gospodarczymi na terenie Euroregionu
- Organizowanie targów i wystaw gospodarczych na terenie Euroregionu i udział w nich
- Przygotowanie i realizacja projektów w zakresie wspomagania gospodarki, finansowanych z programów transgranicznych
- Wspieranie dalszych edycji konkursów Nagroda Innowacji oraz Nagroda Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
- Zajmowanie się projektami w zakresie wspierania przedsiębiorczości ponad granicami, transferu technologii oraz know-how
- Stwarzanie warunków na rzecz powstania transgranicznych klastrów
- Działania na rzecz rozwoju transgranicznego środowiska innowacyjnego (np. poprzez tworzenie inkubatorów transgranicznych itp.)
- Wspieranie współpracy uniwersytetów, szkół wyższych i innych instytucji edukacyjnych

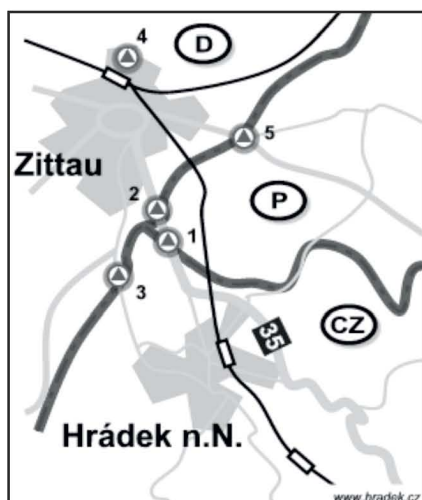

Silą napędową współpracy przygranicznej jest poszukiwanie wspólnych interesów i korzyści gospodarczych. Nacisk położony jest na wzmocnienie konkurencyjności regionalnej bazy gospodarczej oraz wspomaganie rozwoju nowych możliwości biznesowych. Małe i średnie przedsiębiorstwa w regionach przygranicznych funkcjonują w szczególnie niekorzystnych warunkach, wynikających z peryferyjnego usytuowania w narodowych systemach gospodarczych.

Wzajemnie połączony i dobrze funkcjonujący system transportowy wzmacnia rozwój gospodarczy i społeczny każdego regionu. Możliwość swobodnego poruszania się obywateli prowadzi do rozwoju handlu, spełnia wymagania co do mobilności ludzi oraz efektywnie przyciąga turystów. Rozwijanie sieci transgranicznej prowadzi do zmniejszenia liczby barier i wzajemnych uprzedzeń wywołanych istnieniem granic.

1991 – powstanie grupy roboczej „Transport”

Fakty 1991-2000

1991 – opracowano mapy sieci drogowej i kolejowej Euroregionu Nysa, mapy przejść granicznych i zbiór informacji nt. terminali transportowych. Opracowano koncepcję rozkładów jazdy

1992 – w ramach przygotowań do budowy drogi ekspresowej Liberec I/35 – Hrádek nad Nisou – Zittau – Weissenberg A4 opracowano studium techniczne

1993 – na wniosek gmin leżących wzdłuż granicy na terytorium Czech opracowano koncepcję nowych przejść granicznych z Polską i Niemcami

1993 – złożono wniosek o realizację projektów z programu PHARE „Utrzymanie i wznowienie ruchu kolejowego w ERN” oraz „Wznowienie ruchu kolejowego na linii Liberec – Jelenia Góra”

1993 – 26-28.05 – czescy i polscy eksperci ds. transportu rozmawiali o przejściach granicznych na granicy polsko-czeskiej – sporządzono wykaz istniejących przejść oraz wystosowano wnioski dotyczące stworzenia nowych przejść

1993 – 1.12 – oficjalnie otwarto połączenie drogowe Hrádek nad Nisou – Zittau

1994 – udostępniono przejście graniczne z Hrádka przez Polskę do Zittau

1994 – rozpoczęto przygotowania do otwarcia połączenia kolejowego Harrachov – Jakuszyce

1994 – zatwierdzono budowę obwodnicy drogowej Rumburk i Neugersdorf wraz z nowym punktem celnym; planowane zakończenie inwestycji w 1997 roku

1995 – przedstawiciele rządów RCz i RFN podpisali porozumienie w sprawie otwarcia ścieżek turystycznych na granicy obu państw. Następnie otwarto ścieżki Petrovice-Lückendorf, Krompach-Jonsdorf, Jiřikov-Ebersbach, Rožany-Sohland

1996 – udało się otworzyć nowe przejścia graniczne i ścieżki turystyczne na granicy polsko-czeskiej i czesko-niemieckiej: Kunratice-Bogatynia, Habartice-Zawidów, Jizerka-Orle, Světlá-Waltersdorf, Deska-Pieńsk

1996 – rozpoczęto prace przygotowawcze w ramach projektu „Ścieżka rowerowa Liberec-Hrádek nad Nisou-Zittau”

1998 – opracowano koncepcję budowy regionalnego połączenia drogowego Jelenia Góra-Nové Město p.S.-Frydlant-Bogatynia-Zittau-Rumburk-Šluknov-Neustadt, którego elementem było również rozwiązywanie komunikacyjne na odcinku Hrádek nad Nisou-Bogatynia-Zittau

1998 – zbudowano obwodnicę dla samochodów ciężarowych Rumburk-Neugersdorf

1998 – powstała „Koncepcja przedsięwzięć transportowych w Euroregionie Nysa – transport drogowy, kolejowy i lotniczy” – planowane zakończenie 1999 rok

Fakty 2000-2010

2000 – opracowano koncepcję zintegrowanego systemu transportowego „REGIOTRAM” w Euroregionie Nysa

2001 – przeprowadzono działania przygotowawcze do realizacji projektu Regiotram: I etap Liberec-Jablonec nad Nisou-Tanvald-Zittau oraz II etap Tanvald-Jelenia Góra

2001 – otwarto przejście graniczne Rumburk-Neugersdorf

2002 – ruch na przejściach granicznych rozszerzono o ruch ciężarowy i autobusowy. Uruchomiono stacje kolejowe na trasie Zittau-Hrádek nad Nisou oraz nowe przejścia dla pieszych i rowerzystów – Szklarska Poręba-Harrachov, Świecie-Jindřichovice, Jizerka-Orle

2003 – rozpoczęto budowę nowej drogi I/14 Liberec-Zelené Údolí-Jablonec n.N. Rozpoczęto rekonstrukcję połączeń transportowych Turnov-Harrachov oraz Zgorzelec-Bogatynia. Ponadto kontynuowano budowę odcinka Löbau-Nostitz oraz Löbau-Obercunnersdorf, trwała modernizacja odcinka Weiswasser – granica z Polską

2004 – rozpoczęto prace przygotowawcze pod budowę nowego odcinka drogi I/9 Česká Lípa-Nový Bor

2004 – w Szklarskiej Porębie zorganizowano konferencję pn. „Transport na terenie Euroregionu Nysa”

2004 – wydano trójjęzyczną ulotkę pn. „Podstawowe informacje nt. ruchu drogowego w ERN” – najważniejsze informacje dla kierowców z zakresu transportu na terenie całego ERN (organizacja transportowe, znaki, numery telefonów i in.)

2004 – na terenie Euroregionu Nysa zaczęły obowiązywać bilety EURO-NEISSE. Wraz z nimi co roku wydawany jest „Plan linii i sieci” lub wielojęzyczne foldery z propozycjami wycieczek

2005 – opracowano publikację pn. „Mapy inwestycji drogowych” dla całego Euroregionu Nysa

2006 – opracowano koncepcję pn. „Przejścia graniczne w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”

2007 – w Libercu odbyła się konferencja „Transport w Euroregionie Nysa”

2007 – zrealizowano projekt „Podwyższenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Euroregionu Nysa”

2007 – zmodernizowano most Zgorzelec-Görlitz przez Nysę

2007 – od lutego turyści w niemieckiej i czeskiej części Euroregionu Nysa mogli podróżować na tzw. bilet rowerowy Euro-Nisa

2007 – zakończono budowę czteropasmowej drogi I/35 z Liberca do Bělého Kostela z połączeniem do Hrádku nad Nisou. Do 2011 roku planowane jest zakończenie połączenia Praga-Liberec-granica państwa RCz

2008 – przeprowadzono rekonstrukcję i przebudowę drogi I/35 Liberec-Jeřmanice na drogę ekspresową

2009 – rozpoczęto pierwszy etap projektu „Budowa połączenia drogowego ERN między miastami Bogatynia w Polsce, Hrádek nad Nisou w Czechach i Zittau w Niemczech”

2010 – w maju odbyła się w Libercu tróstronna konferencja pt. "Transport w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa"

2010 – dnia 29.08 po 65 latach uroczystie otwarto linię kolejową Szklarska Poręba-Harrachov

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Aktualizacja mapy inwestycji związanych z budową dróg do 2014 roku
- Wspieranie zakończenia połączeń dróg ekspresowych R-35 i B-178, odcinki przez terytorium Polski oraz połączenie z autostradą A4 w Niemczech
- Wymiana aktualnych informacji nt. planowanych lub zakończonych inwestycji drogowych na terenie Czech, Polski i Niemiec w obrębie Euroregionu, w szczególności kontynuacja autostrady A4 w Polsce, łącznik Liberec-Jablonec n/N w Czechach oraz północna obwodnica Bogatyni w Polsce
- Działania na rzecz wznowienia, utrzymania i trwałego wykorzystywania transgranicznych połączeń kolejowych
- Przekazywanie aktualnych informacji nt. zmian rozkładów jazdy, wysokości opłat oraz jednostek organizujących komunikację zbiorową w poszczególnych krajach
- Wprowadzanie oraz popularyzowanie transgranicznych jednolitych biletów EURO NEISSE Ticket
- Poszukiwanie odpowiednich projektów transgranicznych dla programu Cel 3

Konference v Euroregionu NEISSE NISA NYSA

26.5.2010

Zážitku přežili
Náměstek ministra dopravy
Ing. Tomáš Kaas
a hejtmán Libereckého kraje
Bc. Stanislav Eichler

- ✓ Konference bude simultánně
tumočena do českého, ně-
meckého a polského jazyka.
- ✓ V průběhu konference bude
zaplánováno drobné občerstvení.
- ✓ Parkovat je možno na parko-
višti u budovy Krasného úřadu
Libereckého kraje za poplatek
80 Kč/den.
- ✓ Účastníci konference obdrží
sborník příspěvků a ústřední
a elektronická podoba.

Euroregion
Neisse-Nisa-Nysa

Ziel 3 | Cíl 3

PROGRAM
konference **doprava**
v Euroregionu
NEISSE
NISA
NYSA

10:00 Uvítání

- 1. Otevření hranic, hospodářská krize a její vliv**
na přeshraniční dopravu a její vliv na trojmezí CZ-DE-PL
- 2. Vývoj silniční sítě, bezpečnosti provozu a význačné realizované opatření**
na území ERN za období 2007-2009 ve vztahu k přeshraničnímu spojení

Přestávka

- 3. Přeshraniční železniční spojení na území ERN**
aktuální vývoj, výhled (liberec - zittau - tanvald - harrachov - jelenia góra)

Přestávka

- 4. REGIOTRAN NISA - Co bylo, co mělo být a ... co bude?**
- 5. Přeshraniční projekt NEISSE GO (ZVON + LK)**
- 6. Integrované dopravní systémy na území ERN**
Jakou jízdenku si mám koupit a kde?
LUISSE: Přeshraniční studie proveditelnosti a udržitelnosti trati
Liberec-Seifhennersdorf (ZVON + KORID)

Závěr

Nie tylko dla mieszkańców regionów przygranicznych lasy stanowiły zawsze ważny element życia. Były źródłem drewna wykorzystywanego jako paliwo lub materiał budowlany, a także częścią całego ekosystemu. Regiony przygraniczne, niwelując swoje braki, często stawały się miejscem dla przeróżnych rodzajów działalności, stanowiących problem ekologiczny. Powodowało to w konsekwencji stopniową dewastację lasów po obu stronach granicy. W wyniku produkcji energii elektrycznej z węgla brunatnego na terenie ERN nastąpiło duże zanieczyszczenie powietrza, co w konsekwencji spowodowało znaczne zniszczenia górskich lasów.

LESYČR

1993 – powstanie grupy roboczej „Lasy“

Fakty 1993-2000

1993 – zrealizowano projekt pn. "Ratowanie genobanku drzew w Parku Krajobrazowym Góry Izerskie oraz jego wykorzystanie do rewitalizacji zbiorowisk leśnych"

1994 – rozpoczęto przygotowania do projektu pn. „Rozszerzenie współpracy polsko-czeskiej w zakresie odbudowy ekosystemów leśnych w Górach Izerskich”. Projekt miał na celu poprawę wzajemnego informowania nt. stanu i rozwoju środowiska przyrodniczego po polskiej i czeskiej stronie Gór Izerskich

1995 – w miejscowości Oybin zorganizowano Konferencję o lasach Euroregionu Nisse-Nisa-Nysa

1996 – zrealizowano projekt pn. "Góry Izerskie – regeneracja porostów leśnych"

1997 – w kilku miastach na terenie pogranicza polsko-czesko-niemieckiego zorganizowano wystawę objazdową "Lasy Euroregionu Nysa"

1997 – rozpoczęto przygotowania do wydania publikacji pt. "Raport o stanie lasów w Euroregionie Nysa"

1998 – w ramach projektów dofinansowanych z programu PHARE przeprowadzono zalesianie Gór Izerskich oraz regenerację porostów w Górach Łużyckich

1998 – zorganizowano Konferencję o rewitalizacji porostów leśnych w Szklarskiej Porębie

Fakty 2000-2010

2000 – 15-16.06 w Bedřichovie odbyła się euroregionalna konferencja pt. "Na temat roślin inwazyjnych"

2000 – 3.07 na terenie Polski ustanowiono rezerwat Torfowisko Jizery

2001 – w dniach 6-7.06 zorganizowano w Hejnicach międzynarodową konferencję pt. "Współczesność i przyszłość krajobrazu leśnego Gór Izerskich"

2002 – zorganizowano konferencję pt. "Wapnowanie lasów" w saksońskim mieście Rotstein

2003 – po polskiej, czeskiej i niemieckiej stronie ERN przeprowadzono wapnowanie lasów

2003 – zrealizowano projekt pn. "Gospodarka leśna w obiegu" w celu włączenia jej do gospodarki regionalnej oraz zapewnienia dostaw drewna z regionu

2004 – w ramach projektu pn. „Optymalizacja wykorzystania lasów i obszarów chronionych przez ludzi” opracowano analizę i metodologię określania obciążenia rekreacyjnego obszarów chronionych na terenie ERN

2005 – rozpoczęto przygotowania do projektów pn. „Rewitalizacja torfowiska na zachodniej stronie Łuży”, „Zarządzanie górkami łąkami”, „Góry Żytawskie – wykorzystanie dla turystyki”, „Środowisko naturalne i ludzie w nim w oczach dzieci” oraz „Ożywienie tradycji wiejskich na pograniczu polsko-czeskim"

2005 – w dniach 22-23.06 odbyła się konferencja pt. „Gospodarka leśna w Górach Izerskich"

2006 – zrealizowano dwa projekty dotyczące harmonii między turystycznym wykorzystywaniem cennych przyrodniczo obszarów na pograniczu a warunkami ochrony przyrody w Górach Izerskich i Łużyckich – "Rozwój transgranicznej turystyki przyjaznej środowisku" oraz "Ekologicznie przyjazny transgraniczny rozwój turystyki"

2008 – zorganizowano obchody w formie konferencji i imprez dla ludności z okazji 40. rocznicy założenia Parku Krajobrazowego Góry Izerskie, który ustanowiono w 1967 roku. W ramach obchodów zorganizowano wystawę objazdową o tematyce Gór Izerskich autorstwa 10 znanych fotografików

2010 – sporządzono ocenę ekspercką szkód w lasach powodowanych przez zwierzynę na terenie ERN „Ocena leśna dotycząca szkód wyrządzanych przez obgryzanie zwierząt"

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wspieranie wymiany informacji na temat: myślistwo i szkody wyrządzane przez zwierzynę w lesie, ochrona biologiczna lasu i ochrona chronionych gatunków roślin i zwierząt w lasach na terenie Euroregionu; zakres szkód wyrządzanych w lasach przez owady i wichury
- Inicjowanie organizacji wspólnych konferencji naukowych i warsztatów
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

Podział leśnictwa na celowe wymiary 31.12.2007

1994 – powstanie grupy roboczej „Czysta Nysa“

Fakty 1993-2000

1993 – eksperci od gospodarki wodnej opracowali wykaz ważnych cieków i oczyszczalni ścieków na terenie Euroregionu Nysa

1993 – zbudowano kanalizację i wodociąg w gminie Krompach

1994 – zakończono budowę oczyszczalni ścieków w Varnsdorfe. Z urządzenia korzystają wspólnie miasta Rumburk, Seiffhennersdorf i Varnsdorf

1994 – w Zgorzelcu odbyła się konferencja powołująca „Czystą Nysę”. Głównym celem konferencji było ożywienie cieku Nysy Łużyckiej i jej dopływów

1994 – w ramach realizacji programu „Czysta Nysa” opracowano „Koncepcję poprawy jakości wody w Nysie Łużyckiej”

1995 – w dniach 24-25.03 odbyła się pierwsza konferencja „Czysta Nysa” w Görlitz. Eksperci zaprezentowali 18 referatów na temat określania źródeł zanieczyszczenia cieków na terenie ERN

1996 – zorganizowano pierwszą międzypaństwową naradę na temat współdziałania w ramach reagowania na sytuacje powodziowe i awarie na ciekach w dorzeczu Nysy Łużyckiej

1997 – wydano trójjęzyczny formularz zgłaszania stanów powodziowych i awarii w Czechach, Polsce i w Niemczech

1998 – rozpoczęto przygotowania do projektu pn. „Monitoring rewitalizacji cieków w dorzeczu Nysy Łużyckiej”

1999 – opracowano projekt publikacji nt. stanu środowiska w regionie przygranicznym, obejmującym powiaty Liberec-Löbau-Zittau

Fakty 2000-2010

2000 – rozpoczęto przygotowania do rozbudowy kanalizacji w Habarticach i Zawidowie

2001 – rozpoczęto realizację projektu pn. „Monitoring zarybienia Nysy Łużyckiej” oraz „Rozwój ichtiocyfności w Nysie Łużyckiej”. Projekty udowodniły powrót ok. 28 gatunków ryb do wód Nysy Łużyckiej

2002 – zrodziła się idea realizacji wspólnego trójstronnego projektu będącego odpowiedzią na zwiększone występowanie inwazyjnych gatunków roślin na terenie całego ERN

2002 – w ramach projektu pn. „Turystyczne wykorzystanie Nysy Łużyckiej” zbudowano miejsca rekreacyjne i campingi oraz trasę rowerową wzdłuż biegu Nysy Łużyckiej na odcinku między Trójstykiem a miastem Bad Muskau

2004 – opublikowano materiały do szóstej już edycji konferencji „Czysta Nysa” pod nazwą „Jedna rzeka – trzy kraje – jeden cel”

2005 – rozpoczęto rozwiązywanie problemu z kopalnią Turów – chemiczny skład substancji stosowanych do oczyszczania wód kopalnianych ma negatywny wpływ na jakość wody w Nysie Łużyckiej

2005 – opracowano transgraniczną mapę przeciwpowodziową Nysy Łużyckiej dla miast Görlitz i Zgorzelec

2006 – rozpoczęto realizację trójstronnego projektu pn. „Neofity”, którego celem była likwidacja roślin inwazyjnych na Nysie

2007 – IHI Zittau opracowała projekt „Rzeka Nysa”, który stanowi ocenę występowania metali ciężkich w osadach Nysy Łużyckiej od źródła po zbieg z Odrą

2010 – 22-23.09 w miejscowości Oybin odbyła się kolejna konferencja „Czysta Nysa”

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Systematyczne monitorowanie czystości wody w Nysie Łużyckiej, w tym regulacja cieku
- Organizowanie cyklicznych konferencji poświęconych gospodarce wodnej na terenie ERN
- Monitorowanie stopniowej rekultywacji hałd kopalni Turów w celu ograniczenia spływów ziemi do rzek po czechkiej stronie
- Nadzorowanie likwidacji roślin inwazyjnych (neofitów) na rzekach i terenie Euroregionu
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

Żadna granica nie zatrzyma powietrza, wody i rozwoju przyrody. Aktywne kształtowanie krajobrazu w regionach przygranicznych wymaga wspólnego działania w zakresie rozwiązywania problemów transgranicznych. Dotyczy to przede wszystkim zanieczyszczenia powietrza i wody, ograniczania produkcji odpadów, ich usuwania i recyklingu.

Severočeská
vodárenská společnost a.s.

INTERNATIONALES
HOCHSCHULINSTITUT
ZITTAU

W dużej części regionów przygranicznych turystyka stanowi ważny element rozwoju. Dzięki podniesieniu jakości usług turystycznych można stworzyć dodatkowe miejsca pracy oraz alternatywne możliwości zatrudnienia. Nowoczesna turystyka wymaga bowiem wysokiej jakości infrastruktury i usług, w tym sieci drogowej i kolejowej, lotnisk, biur informacji, bazy noclegowej oraz infrastruktury do spędzania wolnego czasu.

1992 – założenie grupy roboczej „Turystyka”

Fakty 1992-2000

1992 – wydano pierwsze transgraniczne wydawnictwo informacyjne pt. „Atrakcje Euroregionu Nysa”, które w kolejnych latach wykorzystywano do prezentacji Euroregionu Nysa na targach turystycznych

1992 – Euroregion uczestniczył w międzynarodowych targach turystycznych Regiontour w Brnie

1992 – zorganizowano konkurs międzynarodowy „Sportovní areál v Trojzemí” [Ośrodek sportu Trzech Państw]

1992 – odbyły się pierwsze międzynarodowe targi dla Wschodu – „Giełda turystyczna” w Görlitz

1992 – wydano pierwszą część publikacji „Toulky po Euroregionu” [Wędrowki po Euroregionie]

1993 – w dniach 6-11.03 na Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie po raz pierwszy zaprezentowano nowo wydaną mapę turystyczną Euroregionu

1993 – opracowano pierwszy kalendarz kulturalny i sportowy Euroregionu Nysa przedstawiający trójstronne imprezy kulturalne i sportowe

1994 – przedstawiciele RCz i RFN podpisali „Porozumienie o małym ruchu granicznym na ścieżkach turystycznych oraz w strefach turystycznych”. Porozumienie pozwalało na przekraczanie granicy państwa w miejscach, w których ścieżki turystyczne przecinają wspólne granice państwowe

1994 – wydano publikację pt. „Turistické stezky přes hranice” [Ścieżki turystyczne przez granice]

1994 – opracowano wspólną trójjęzyczną publikację pt. „12 wycieczek w Euroregionie” zawierającą ofertę najatrakcyjniejszych wycieczek w Góry Izerskie i Łużyckie oraz w Karkonosze

1994 – otwarto przejście graniczne do Niemiec i Polski

1995 – pierwsze informacje nt. przyszłego projektu pn. „Turystyczny system informacji”, którego celem było zbudowanie centrum informacji dla turystów z możliwością połączenia poszczególnych punktów informacji za pomocą systemu komputerowego. Projekt udało się zakończyć w 1998 roku

1995 – opracowano szczegółowe materiały informacyjne nt. czesko-polskich i czesko-niemieckich przejść granicznych wraz z mapką

1996 – rozpoczęto realizację projektu „Transgraniczna sieć danych”, którego celem była budowa centrum danych (GIS) oraz Sieci Informatycznej (ERNIS) - Internet. Projekt przyczynił się do poprawy transgranicznej komunikacji internetowej oraz ułatwił mieszkańcom dostęp do informacji publikowanych przez urzędy. Zakończono w 2000 roku

1996 – wydano pierwszą część „Katalogu obiektów noclegowych”, który zawiera kierowaną do turystów listę obiektów noclegowych na terenie całego Euroregionu Nysa

1996 – rozpoczęto realizację projektu pn. „Rekonstrukcja ścieżek turystycznych” – zakończono w 2000 roku

1998 – oficjalnie rozpoczęto działalność 18 punktów informacji turystycznych w ramach projektu pn. „Turystyczny system informacji ERN”. Punkty informacji wyposażono w sprzęt biurowy i meble o łącznej wartości ponad 200 tys. euro

1998 – powstało „Otwarte forum turystyki”. W perspektywie „Komisja ds. turystyki”

1998 – wydano publikację pn. „Farma koní a příležitosti pro agroturistiku” [Farma koni i szanse dla agroturystyki]

1998 – dzięki wspólnym staraniom ekspertów ds. turystyki powstała „Koncepcja turystyki w Euroregionie Nysa” (Leitbild) – termin wydania wrzesień 1999

1998 – rozpoczęto przygotowania do projektu pn. „Wielojęzyczna nawigacja turystów”, którego celem była budowa kilkunastu systemu nawigacji (duże tablice, infokioski) dla zmotoryzowanych, rowerzystów i pieszych w kierunku od granic państwowych. Projekt udało się zakończyć w 2000 roku

1999 – w ramach projektu „Międzynarodowe szlaki rowerowe Odra-Nysa” otwarto dla turystów odcinek Liberec-Hrádek nad Nisou

1999 – wydano drugą część cyklu „Przeżyjcie historię – zamki, pałace”

1999 – Euroregion Nysa prezentował swoją działalność na targach turystycznych w Görlitz, Warszawie i Lipsku

1999 – opracowano publikację pt. „Muzea w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”

1999 – oznakowano szlaki rowerowe i zbudowano ścieżki rowerowe – Hrádek nad Nisou, Zgorzelec wzdłuż Nysy

Fakty 2000-2010

2000 – w ramach projektu „Wielojęzyczna nawigacja turystów” w 29 najczęściej odwiedzanych gminach i miastach Euroregionu Nysa zainstalowano 29 infokiosków dotykowych z informacjami dla turystów oraz umieszczono 700 tablic informacyjnych z mapami turystycznymi

2000 – przedstawiciele RCz i RFN podpisali aneks do porozumienia z 1994 roku o stworzeniu, rozbudowie i wyznaczaniu ścieżek turystycznych przecinających granice państwowe, dotyczący kolejnych ścieżek turystycznych na terenie całej granicy ERN. Poświęcony był przede wszystkim zmianom godzin otwarcia ścieżek

2000 – zrealizowano projekt pn. „Rekonstrukcja ścieżek turystycznych”, w ramach którego na terenie pięciu powiatów ERN wyremontowano ścieżki turystyczne dla pieszych, przygotowano miejsca do odpoczynku z ławeczkami, umieszczono mapy turystyczne oraz tablice

2000 – w ramach projektu pn. „Transgraniczna sieć danych” stworzono Euroregionalny System Informacji (ERNIS) dla Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Ponadto zakupiono sprzęt komputerowy oraz domenę (informacje w języku czeskim, polskim, niemieckim i angielskim). Wydrukowano także ulotkę zawierającą informacje nt. systemu

2001 – 22-24.03 odbyła się pierwsza edycja międzynarodowych targów turystycznych „Euroregion Tour 2001” prezentujących atrakcje turystyczne całego regionu

2001 – wydano „Publikację statystyczną o turystyce w Euroregionie Nysa” we współpracy z grupą roboczą „Statystyka”

2001 – opracowano ideę planowanego projektu „Magistrała Izerska dla turystyki pieszej”

2001 – otwarto międzynarodową magistrałę rowerową „Trójstyku”

2002 – wydano „Mapy szlaków i ścieżek rowerowych ERN”, zawierające 9 kart kartograficznych z obszarów turystycznych ERN

2003 – odbywały się trójstronne rozmowy nt. oznakowania głównego szlaku rowerowego Odra-Nysa oraz wprowadzenia kolejnych usług dla turystów

2003 – na stronach internetowych po raz pierwszy przedstawiono Szlak Liczyrzepy

2003 – wydano publikację pt. „Po Euroregionie na rowerze”

2003 – Euroregion uczestniczył w targach turystycznych w Pradze, Berlinie, Görlitz oraz w Dniu Saksończyka w Sebnitz

2003 – opracowano kompleksowe materiały promocyjne pt. „Katalog atrakcji oraz informacji turystycznych ERN”

2004 – przedstawiciele Euroregionu współpracowali w ramach obchodów Trójstyku z okazji przystąpienia RCz do UE

2004 – wydano „Mapę atrakcji ERN”

2004 – Euroregion Nysa prezentował się na targach i wystawach turystycznych w Görlitz, Jeleniej Górze, Berlinie, Warszawie, Poznaniu i Aachen

2005 – grupa robocza „Turystyka” została podzielona na cztery podgrupy – Targi i wystawy, Marketing, Programy i produkty, Infrastruktura

2006 – opracowano „Kalendarz imprez Euroregionu Nysa”

2007 – dnia 8. 06 uroczystie otwarto „Magistrałę Izerską dla turystyki pieszej”

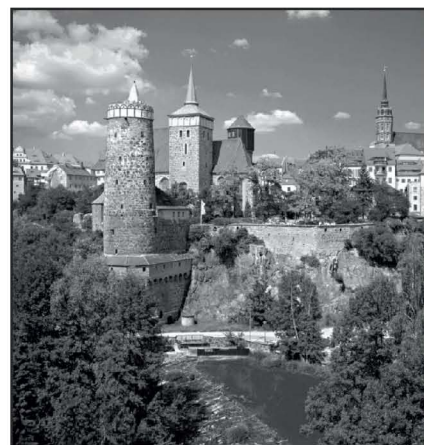
2007 – rozpoczęto realizację wspólnego trójstronnego projektu „Nová hřebenovka” [Nowy Szlak Grzbietowy], nawiązującego do historycznego szlaku „Modrá hřebenovka” [Niebieski Szlak Grzbietowy] z początku minionego wieku oraz do otwartej już „Magistrali Izerskiej dla turystyki pieszej”

2007 – w ramach projektu „Via Sacra” oddano turystom do użytkowania ścieżkę po zabytkach sakralnych trzech państw

2009 – odbyły się targi turystyczne w Euroregionie Nysa: REGIONTOUR w Jabloncu nad Nisou, KONVENTA w Löbau, TOURTEC w Jeleniej Górze

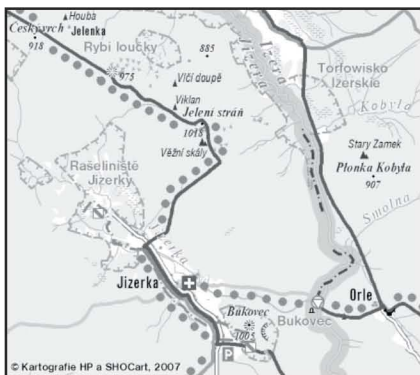
Planowane zadania i cele

- Wspieranie działalności podgrup ekspertów w zakresie konkretnych projektów z dziedziny turystyki
- Wspieranie organizacji wystaw turystycznych w Euroregionie i udział w nich, propagowanie wyznaczania transgranicznych ścieżek tematycznych w Euroregionie (Via Sacra, Ścieżka szklarska, Ścieżka Świętego Jakuba itp.)
- Wspieranie połączenia punktów informacji turystycznych, w tym dystrybucji informacji turystycznych
- Ocena aktualnych danych statystycznych w celu opracowywania koncepcji transgranicznego rozwoju turystyki, rozwoju agroturystyki i turystyki jeździeckiej
- Wspieranie transgranicznego wyznaczania, zagospodarowania, oznakowania szlaków turystycznych, szlaków rowerowych i innych ścieżek oraz ich wyposażenia w bazę usługową

Rozwój turystyki rowerowej na terenie Euroregionu Nysa jest bezpośrednio związany ze współpracą w regionach przygranicznych. Zainteresowanie turystyką rowerową zwiększa się w zależności od atrakcyjności wspólnej prezentacji potencjału turystycznego oraz atrakcji turystycznych i przyrodniczych. Troska o turystów wymaga szerokiej wiedzy nt. regionu oraz obszarów transgranicznych.

1993 – założono grupę roboczą „Turystyka rowerowa”

Fakty 1993-2000

1993 – opracowano wytyczne „Szlaki rowerowe na obszarze ERN” – oznakowanie na pętli rowerowej w Libercu

1994 – we współpracy z Klubem Czeskich Turystów wydano „Metodologię oznakowania szlaków rowerowo-turystycznych w ERN”

1994 – zakończono oznakowanie odcinka szczytowego nr 54 – Góry Izerskie-Oldřichov v Hájích-Harrachov. Odcinek połączono z dwoma przejściami granicznymi: Krompach i Petrovice. Projekt obejmuje również w perspektywie szlak rowerowy przez lasy wojskowe Ralsko

1996 – udało się zbudować szlaki rowerowe na terenie dawnego terenu wojskowego Ralsko

1997 – na terenie Czeskiego Raju oznakowano szlaki rowerowe na łącznej długości ponad 250 km

1997 – rozpoczęto prace przygotowawcze w ramach projektu „Ścieżka rowerowa Hrádek nad Nisou-Liberec” jako część szlaku rowerowego Odra-Nysa

1997 – wydano publikację pt. „Szlaki i ścieżki rowerowe w Euroregionie Nysa”

1997 – Euroregion prezentował się na „Gieldzie turystycznej w Görlitz” oraz „Tourtec 1997” w Jeleniej Górze

1997 – zakończono oznakowanie szlaków rowerowych na terenie całego Cypla Šluknovskiego

1998 – Euroregion uczestniczył w targach turystycznych w Lipsku

1998 – opracowano studium pn. „Projekt rozwoju turystyki rowerowej w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”

1999 – udało się zbudować i oznakować okrężny szlak rowerowy na odcinku Sohland-Šluknov-Jičkov-Ebersbach-Neusalza-Spremberg

1999 – wydano ulotkę „Co zrobić, by podróżować po regionie – turystyka rowerowa” oraz publikację pt. „Zabytki sakralne”

Fakty 2000-2010

2000 – odbyła się konferencja dotycząca rozwoju turystyki rowerowej w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa, której głównym rezultatem było podpisanie transgranicznego memorandum w sprawie połączenia istniejących oraz budowy specjalnych, tematycznych transgranicznych szlaków rowerowych (obejmuje również przyszłą budowę Szlaku Liczyrzepy)

2000 – zbudowano magistralę rowerową łączącą szlaki rowerowe od Zittau po Frýdlant – Nové Město p. Smrkem wzdłuż Gór Izerskich do Karkonoszy w Polsce

2001 – rodzi się idea projektu „Międzynarodowa magistrala: źródło Nysy – Bałtyk” – projekt zrealizowany później pod nazwą Odra-Nysa

2002 – podjęto pierwsze działania w ramach projektu „Magistrala rowerowa Odra-Nysa” – projekty logo, propozycje rozmieszczenia tablic informacyjnych na całej trasie, projekt książeczki do zbierania pieczętek

2002 – ze środków Funduszu Małych Projektów udało się wykonać oznakowanie we wszystkich powiatach czeskiej części ERN z ukierunkowaniem na połączenie szlaków dalekobieżnych do sąsiednich państw i sąsiednich czeskich regionów (krajów)

2004 – wydano trójstronny kalendarz wydarzeń rowerowych „Kalendarz imprez rowerowych Górnych Łużyc”

2004 – Euroregion prezentował swoją działalność na targach turystycznych ITB Görlitz, Euroregiontour 2004, Wrocław, Dzień Saksończyka itp.

2004 – wydano kompleksowe materiały promocyjne całego terenu ERN pn. „Katalog atrakcji turystycznych i informacji Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa”

2005 – zbudowano międzynarodowy szlak rowerowy „Szlak Liczyrzepy”. Odcinek o długości 250 km prowadzi przez Szwajcarię Saksońską i Czeską, Góry Żytawskie, Góry Izerskie i Karkonosze. Dla rowerzystów wydano trójjęzyczną ulotkę z opisem i mapą całego szlaku

2005 – powstała koncepcja projektu „Wielofunkcyjna magistrala turystyczna ERN – Nová Hřebenovka”

2005 – zbudowano szlak rowerowy Grossschönau-Varnsdorf-Seiffenhensdorf-Rumburk wzdłuż rzeki Mandavy

2005 – 15.07 oficjalnie otwarto turystyczne przejście graniczne Orle-Jizera

2006 – rozpoczęto realizację projektu „Zapewnienie mapy cyfrowej dla niemieckiego i czeskiego terenu ERN”

2008 – zakończono oznakowanie magistrali rowerowej „Odra-Nysa” wraz z umieszczeniem tablic informacyjnych

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Transgraniczne przekazywanie aktualnych informacji dotyczących przebiegu tras, oznakowania i wyposażenia w usługi na euroregionalnych magistralach rowerowych
- Wspieranie przygotowania i realizacji projektów dotyczących rozwoju transgranicznej turystyki rowerowej w ERN
- Działania na rzecz zwiększania bezpieczeństwa transportu rowerowego poprzez budowę odrębnych wydzielonych ścieżek rowerowych oraz stopniowe przenoszenie szlaków rowerowych z uczęszczanych dróg
- Poszukiwanie odpowiednich projektów transgranicznych dla programu Cel 3

2007 – powołanie grupy roboczej w ramach działalności grupy roboczej „Zarządzanie kryzysowe”

Fakty 2007-2010

2007 – podpisano trójstronne „Porozumienie służb ratownictwa medycznego Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa o współpracy i pomocy transgranicznej”

2007 – 22-23. w hotelu „Las” w Piechowicach odbyła się konferencja nt. „Ratownictwo medyczne w ERN”. Głównymi tematami była współpraca oraz zarządzanie kryzysowe służb ratunkowych. Wygłoszone referaty i wystąpienia wydano następnie w materiałach pokonferencyjnych

2008 – w dniach 16-17.10 w Jeleniej Górze odbyła się konferencja nt. „Funkcjonowanie transgranicznego ratownictwa medycznego w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”

2008 – opracowano koncepcję projektu pn. „Transgraniczna współpraca Służb Ratownictwa Medycznego w Euroregionie Nysa” do programu Cel 3

2008 – ogłoszono międzynarodowy konkurs „Uczę się bezpiecznie żyć” dla uczniów szkół podstawowych. Celem konkursu była poprawa bezpieczeństwa wśród dzieci i pogłębienie ich wiedzy nt. zachowania w sytuacjach zagrożenia. Zwycięska szkoła otrzymała tytuł „Bezpieczna szkoła Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa”

2009 – przedstawiono pomysł dotyczący stworzenia specjalnego słownika dla ratowników oraz budowy wspólnego centrum ratownictwa medycznego w Hradku nad Nisou

2009 – rozpoczęto realizację projektu pn. „Ponadgraniczna współpraca Służb Ratownictwa Medycznego w Euroregionie Nysa”. Projekt obejmuje wymianę stażystów, przygotowanie trójjęzycznego formularza faksowego do wzywania pomocy transgranicznej, ćwiczenia ratowników itp.

2010 – 29-30.04 odbyła się konferencja „Służby ratownicze w systemie bezpieczeństwa w Euroregionie Nysa”

2010 – 1.06 w Libercu przekazano do użytkowania pierwsze dwa w pełni wyposażone ambulanse, zakupione w ramach projektu „Ponadgraniczna współpraca Służb Ratownictwa Medycznego w Euroregionie Nysa”

2010 – 16.06 w Krásnym Lesie odbyły się ćwiczenia jednostek ratownictwa Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Organizacja konferencji specjalistycznych
- Wyposażenie centrów służb ratownictwa w takie same urządzenia (ujednolicone)
- Organizacja wspólnych ćwiczeń transgranicznych
- Kształcenie personelu centrów pod względem zarówno merytorycznym, jak i językowym
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

Dobra opieka zdrowotna należy do podstawowych wartości społecznych. Aby w regionie przygranicznym możliwe było świadczenie coraz to lepszej i różnorodnej opieki, można stopniowo wzmacniać współpracę transgraniczną – szczególnie poprzez wykorzystywanie wspólnych zasobów: szpitali, usług ambulatoryjnych czy pogotowia ratunkowego.

ZDRAVOTNICKÁ
ZÁCHRANNÁ SLUŽBA
LIBERECKÉHO KRAJE

Zgodnie ze znanym twierdzeniem: „bezpieczeństwo to wszystko, wszystko bez bezpieczeństwa jest niczym” można stwierdzić, że sukces euroregionu był i nadal w dużym stopniu jest zależny od stanu szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Różnego rodzaju zagrożenia i katastrofy mają wyłącznie zasięg terytorialny, nie zważają bowiem na granice państwowe, porozumienia czy umowy. Granica w tym przypadku nie ma żadnego znaczenia. Niemniej jednak jeśli oceniamy skutki transgraniczne, to widzimy, że w walce z zagrożeniami lub w ochronie przed niebezpieczeństwem granica stanowi pewną barierę. Współpraca transgraniczna w tej dziedzinie wymaga specjalnych strategii i indywidualnego podejścia (wspólne ćwiczenia, szkolenia techniczne itd.).

Rosnąca przestępczość na terenie Euroregionu Nysa stanowiła w 2003 roku bodziec do powołania tzw. Forum Bezpieczeństwa (FOR-BE-S). Nazwa FOR-BE-S oznacza Forum, Bezpieczeństwo/Bezpečnost a Sicherheit. W jego ramach prowadzona jest współpraca ekspertów ze straży granicznej, straży pożarnej, zarządzania kryzysowego, prokuratur i organów celnych ze wszystkich części Euroregionu Nysa. Współpraca ma na celu połączenie działań jednostek z poszczególnych państw, aby wspólnie one podnosiły jakość życia mieszkańców tego regionu.

1992 – założenie grupy roboczej pod początkową nazwą „Ochrona przed katastrofami”

Fakty 1992-2000

1992 – w październiku w Radimovicach odbył się międzynarodowy konkurs "Sychrovski puchar" z udziałem polskich, czeskich i niemieckich jednostek straży pożarnej

1993 – na rzece Nysie w okolicy miasta Zittau zorganizowano pierwsze trójstronne ćwiczenia jednostek straży pożarnej o tematyce "Zanieczyszczenie rzeki produktami ropopochodnymi". Celem ćwiczeń było porównanie możliwości wykorzystania sprzętu i wspólnego kierowania transgranicznymi jednostkami

1993 – opracowano wykaz zawodowych jednostek straży pożarnej z terenu całego Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

1996 – powstały pierwsze trójstronne materiały – dokument o międzynarodowej współpracy jednostek straży pożarnej w Euroregionie Nysa

1998 – w Frýdlancie 3.10 odbyły się międzynarodowe zawody jednostek straży pożarnej z Polski, Czech i Niemiec

Fakty 2000-2010

2000 – podpisano umowy między Republiką Czeską, Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o wzajemnej pomocy w razie katastrof i dużych awarii

2001 – zespoły młodych strażaków z Raspenavy, Hrádek nad Nisou, Porajowa, Sieniawki, Działoszyna, Kopaczowa, Zittau i Dittelsdorfu założyły "Międzynarodowe stowarzyszenie drużyn młodych strażaków ERN"

2001 – zorganizowano międzynarodowe zawody o tematyce strażackiej "Superpuchar młodzieży trzech krajów"

2003 – 2.08 zorganizowano wspólne ćwiczenia jednostek bojowych z Polski, Czech i Niemiec pn. "Awaria zbiornika wodnego" w Sosnowcu w Polsce

2003 – w czasie próbnych ćwiczeń międzynarodowych jednostek straży pożarnej po raz pierwszy wystosowano wnioski w sprawie wymiany przestarzałego sprzętu i nabycia przenośnych krótkofalówek do porozumiewania się w czasie wspólnych akcji ratowniczych

2003 – 10.12 założono forum bezpieczeństwa dla obszaru Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa – FOR-BE-S (Forum Sicherheit-Bezpečnost-Bezpieczeństwo), które zrzesza jednostki ratunkowe ze wszystkich trzech krajów. Forum powstało na mocy trójstronnego porozumienia podpisanego w Niesky

2004 – przekształcenie grupy roboczej „Ochrona przed katastrofami – ratownictwo” w szerszy system pracy przy zaangażowaniu kolejnych jednostek zintegrowanego systemu ratownictwa, pogotowia ratunkowego, górskiego pogotowia ratunkowego, straży pożarnej itp. Grupa robocza rozpoczęła pracę pod nazwą „Transgraniczne zarządzanie kryzysowe"

2006 – w ramach FOR-BE-S opracowano koncepcję trójstronnego „Dokumentu akcji w celu przeciwdziałania zagrożeniom w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa"

2006 – 10.06 na terenie gminy Podgórzyn zorganizowano międzynarodowe ćwiczenia strażackie "Karkonosze 2006". W ćwiczeniach brało udział pogotowie ratunkowe, górskie pogotowie ratunkowe oraz 200 ratowników

2007 – w dniach 22-23.03 odbyła się konferencja służb ratunkowych nt. "Ratownictwo medyczne w Euroregionie Nysa – stan obecny i perspektywy rozwoju systemów ratownictwa"

2007 – 14.06 w ramach programu FOR-BE-S zatwierdzono w Bautzen tzw. memorandum dotyczące Dokumentu akcji. Memorandum stanowiło podstawę do realizacji trójstronnego projektu pn. "Dokument akcji w celu przeciwdziałania zagrożeniom w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa"

2010 – w ramach projektu „System przeciwdziałania zagrożeniom i udzielania pomocy w Euroregionie Nysie" dla jednostek straży pożarnej po czeskiej i niemieckiej stronie zakupiono nowe samochody gaśnicze z cysterną o łącznej wartości 1,5 mln euro

2010 – 10.09 odbyło się w Libercu spotkanie ekspertów FOR-BE-S, podczas którego pokazano ćwiczenia Zintegrowanego Systemu Ratownictwa Euroregionu Nysa

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Kontynuacja działań w zakresie tworzenia Dokumentu akcji i jego stopniowego wdrażania w czasie wspólnych działań ratunkowych
- Przygotowanie podręcznika akcji wraz z trójjęzycznym słownikiem i wprowadzenie ich do praktyki
- Realizacja wspólnych ćwiczeń ukierunkowanych na pomoc transgraniczną
- Wyjaśnienie i zdefiniowanie zasad prawnych dotyczących dysponowania jednostkami zintegrowanego systemu ratownictwa na terenie obcego państwa
- Wspieranie rozszerzenia konkursu dla dzieci "Uczę się bezpiecznie żyć" na cały obszar ERN
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

1997 – powstanie grupy roboczej „Zdrowie publiczne“

Fakty 1997-2000

1997 – 28.05 odbyło się w Dreźnie seminarium nt. "Komunikacyjne systemy ratownictwa". Następnie przygotowano publikację zawierającą wyniki prac dyplomowych studentów poświęconych tematyce komunikacyjnych systemów ratownictwa

1997 – Uczelnia HTWS Zittau-Görlitz przedstawiła zarys projektu „GÜSA – połączenie pracy socjalnej przekraczającej granice“. Projekt dotyczył badania sytuacji i koncepcji późniejszej współpracy ekspertów ze wszystkich trzech krajów

1998 – 11-12.05 na zamku Czochoa zorganizowano seminarium GÜSA „Międzypaństwowa praca społeczna w Euroregionie Nysa“

1999 – zaczęły funkcjonować systematyczne comiesięczne zgłoszenia dot. aktualnej sytuacji epidemiologicznej na terenie wszystkich trzech części Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

1999 – 18.02 odbyła się w Zittau trójstronna konferencja na temat "Wschodnie zewnętrzne granice UE – wyzwanie dla regionu z punktu widzenia Ministerstwa Spraw Społecznych"

1999 – zorganizowano kongres pt. "Środowisko naturalne i stan zdrowia mieszkańców w Euroregionie Nysa"

1999 – ukazał się pierwszy kwartalnik do projektu „GÜSA“ – zbiór organizowanych warsztatów i wydarzeń w dziedzinach *Komunikacja interkulturalna* oraz *Praca z dziećmi i młodzieżą*

Fakty 2000-2010

2000 – 14.06 na przejściu granicznym Sieniawka-Porajów-Zittau-Hrádek nad Nisou w ramach Euroregionu Nisa odbyła się impreza pn. „Granica – stop AIDS“. Kampania obejmowała również instruktaże i bezpłatne badania na HIV

2000 – złożono wniosek na projekt „Wdrożenie systemu informacyjnego nt. jakości wody w wodociągach publicznych w Euroregionie Nysa“

2002 – 26-27.04 odbyło się w Grossschweidnitz sympozjum transgraniczne "Psychiatria dziś – o rozwoju psychiatrii w Polsce, Czechach i Niemczech"

2002 – opracowano trójstronne materiały „Raport nt. jakości wody w kąpieliskach w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa“

2006 – w dniach 20-21.04 zorganizowano konferencję pod nazwą "Ochrona zdrowia publicznego w Euroregionie Nysa" – głównym tematem był system i funkcjonowanie służb sanitarnych na terenie ERN

Planowane zadania i cele 2010-2014

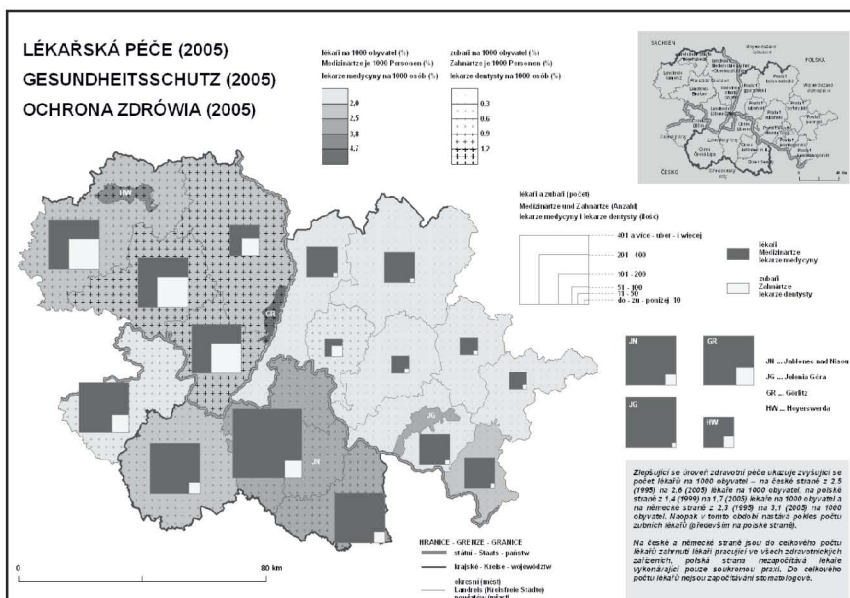
- Kontynuowanie i pogłębianie ciągłej wymiany informacji nt. sytuacji epidemiologicznej na terenie wszystkich trzech państw Euroregionu Nysa
- Organizacja konferencji naukowych z zakresu higieny i zdrowia publicznego
- Kontynuowanie informacyjnej wymiany danych nt. jakości wody w kąpieliskach sztucznych i naturalnych
- Przekazywanie aktualnych informacji nt. występowania niebezpiecznych zachorowań po drugiej stronie granicy
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

Przez wiele lat granice między państwami wpływały na odmiennosc ustaw i przepisów obowiązujących w służbie zdrowia i opiece społecznej, w systemach podatkowych i ubezpieczeniowych. Obecnie peryferyjne położenie regionów przygranicznych także wpływa na niewystarczający rozwój sektora usług w dziedzinie opieki społecznej i zdrowotnej. Różnego rodzaju różnice i bariery prawne są przyczyną wielu praktycznych problemów.

Monitoring Jakosci
Sanitarní Wody

Budowanie wzajemnego zaufania oraz zbliżanie społeczności to podstawowe elementy współpracy transgranicznej. Wiedza o wspólnym regionie, jego uwarunkowaniach geograficznych, strukturalnych, gospodarczych, społeczno-kulturowych oraz historycznych stanowi przesłankę aktywnego udziału mieszkańców i wszystkich pozostałych partnerów we współpracy transgranicznej. Wiedza ta jest ściśle powiązana ze społeczno-kulturalnymi spotkaniami ponad granicami.

1992 – założono grupę roboczą „Kultura“

Fakty 1992 – 2000

1992 – zorganizowano pierwsze wspólne koncerty orkiestr symfonicznych ze wszystkich trzech części ERN (późniejsza Europera-Jugendorchester)

1993 – założono młodzieżową orkiestrę symfoniczną Europera-Jugendorchester, w skład której wchodziły szkoły muzyczne z Görlitz, Jeleniej Góry, Liberca i Jablonca nad Nisou

1993 – nawiązano transgraniczną współpracę instytucji kultury z miast Zittau, Görlitz, Jelenia Góra, Hoyerswerda, Weisswasser, w szczególności muzeów, teatrów, bibliotek, szkół muzycznych, artystycznych, zespołów muzycznych i tanecznych itp.

1993 – złożono wnioski na budowę Eurooper w Görlitz

1993 – rozpoczęto prace nad wydaniem trójjęzycznej publikacji pt. "Przewodnik kulturalny i turystyczny po Euroregionie Nysa" zawierającej informacje nt. historii, kultury i atrakcji przyrodniczych wszystkich trzech krajów

1994 – Jugendorchester zorganizował koncerty w Bonn, Dreźnie i we Francji. Rada Europy przekazała na jej działalność 125 tys. CZK

1995 – wydano pierwszy kalendarz imprez kulturalnych ERN

1995 – przedstawiciele wszystkich trzech części ERN rozpoczęli rozmowy w sprawie ujednolicenia informacji z zakresu kultury, edukacji itp. w formie sieci informacyjnej dla obszaru Euroregionu Nysa

1995 – ogłoszono konkurs fotograficzny dla dzieci i studentów z Euroregionu Nysa pod nazwą „Spojrzenie na sąsiadów”. Konkurs otrzymał dofinansowanie z grantu Rady Europy

1996 – przebudowano kościół w Hejnicach na Międzynarodowe Centrum Odnowy Duchowej

1997 – zorganizowano festiwal filmów dziecięcych i młodzieżowych pod nazwą "Zbliżenia 97". Uczestnicy z Czech, Polski i Niemiec mieli możliwość nakręcenia swojego filmu

1999 – wydano dwie publikacje: "Instytucje kultury w Euroregionie Nysa" oraz "Biblioteki bez granic"

Fakty 2000-2010

2000 – euroregionalna orkiestra studencka zorganizowała koncerty we Włoszech, w Hanowerze oraz na wystawie EXPO 2000

1999 / 2001 – w tym okresie wydano następujące publikacje:

"Budowle sakralne w ERN"

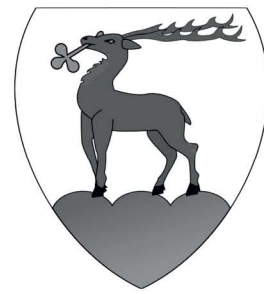
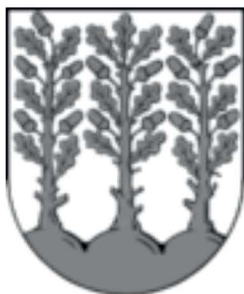
"Zamki i pałace w ERN"

"Muzea w ERN"

"Rzemiosła artystyczne"

"Architektura ludowa w Euroregionie Nysa"

Działalność w dziedzinie kultury w kolejnych latach rozszerzyła się na tyle, że grupa robocza stopniowo przekształcała się w samodzielne projekty, przedsięwzięcia i grupy zainteresowań. Od 1999 do 2010 roku ze środków Funduszu Małych Projektów ERN dofinansowano kilkaset małych projektów z zakresu transgranicznej współpracy kulturalnej.

1995 – powołanie samodzielnej grupy roboczej „Sport”. Od 1992 roku podlegała pod grupę roboczą „Kultura”

Fakty 1991-2000

1991 – zorganizowano pierwszą edycję Eurotriathlonu ERN na terenie trójkąta Hrádek nad Nisou-Zittau-Bogatynia

1992 – rozpoczęto międzynarodowy konkurs drużynowy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa w piłce rowerowej. Od kwietnia do października za każdym razem w innym państwie odbywały się turnieje we wszystkich kategoriach wiekowych

1993 – odbył się „Eurotriathlon 1993” – współzawodnictwo czeskich, niemieckich i polskich sportowców w pływaniu, biegach i kolarstwie

1993 – zorganizowano „Biegową Ligę Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa 1993”. Odbyło się 8 zawodów biegowych w kilku kategoriach wiekowych na terenie miast Liberec, Jelenia Góra, Görlitz, Zittau, Hrádek nad Nisou, Neugersdorf, Weisswasser, Braunsteichlauf

1994 – wydano pierwszy „Kalendarz sportowy – główne imprezy sportowe i turystyczne w ERN” – następnie ukazywał się co roku

1995 – 19-21.05 zorganizowano pierwszą olimpiadę dzieci i młodzieży w ramach Euroregionu Nysa. Współzawodnictwo zorganizowano w 11 dyscyplinach sportowych

1995 – opracowano listę adresową czeskich, niemieckich i polskich związków i klubów sportowych

1996 – 14-16.06 odbyła się pierwsza edycja olimpiady młodzieży „Euregio 96” w Hoyerswerdzie. 2350 uczestników z 6 krajów zmierzyło swoje siły w lekkiej atletyce, piłce nożnej, siatkówce, koszykówce, pływaniu i tenisie stołowym

1996 – zwycięzcom międzynarodowych imprez sportowych Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa po raz pierwszy przekazano „Puchar sportowy Euroregionu Nysa”

1997 – 19-20.04 zorganizowano „Konferencję nt. sportu w ERN”. Spotkanie było częścią międzynarodowych zawodów młodzieży i dorosłych w duathlonie

1998 – w dniach 11-13.09 odbyła się w Libercu druga olimpiada dzieci i młodzieży „Euregio 98”, w której brało udział 600 osób

Fakty 2000-2010

2000 – 16 -18.06 odbyła się trzecia edycja olimpiady młodzieży „Euregio 2000” w Hoyer-swerdzie

2000 – wydano „Kalendarz imprez sportowych Euroregionu Nysa 2000”

2000 – rozpoczęto prace przygotowawcze do zimowej olimpiady młodzieży Euroregionu Nysa w Jakuszycach 30.01-4.02.2000

2000 – opracowano bazę danych organizacji sportowych ze wszystkich trzech krajów

2001 – wydano „Kalendarz sportowy Euroregionu Nysa 2001”

2001 – w dniach 20-22.04 odbył się międzynarodowy rajd turystyczny „3 Tage-3 Länder-3 Wanderungen” (3 dni-3 kraje-3 rajdy). Trasa prowadziła przez Lubań, Nové Město pod Smrkem i Zittau

2001 – wydano trójjęzyczną ulotkę – „Sport bez granic w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”. Ulotka poświęcona jest wybranym dyscyplinom sportowym na terenie ERN, zawiera też adresy internetowe partnerów sportowych

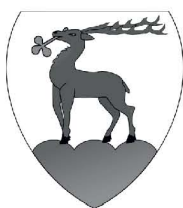

Działalność w dziedzinie sportu w kolejnych latach rozszerzyła się na tyle, że grupa robocza stopniowo przekształcała się w samodzielne projekty, przedsięwzięcia i grupy zainteresowań. Od 1999 do 2010 roku ze środków Funduszu Małych Projektów ERN dofinansowano ponad 100 małych projektów z zakresu transgranicznej współpracy sportowej.

Naturalny charakter każdego kraju kształtowany jest w wyniku działalności człowieka, stanowi więc odzwierciedlenie wcześniejszego rozwoju. Dla naszego regionu typowe jest to, że rozwój historyczny odgrywał tu przeważnie rolę czynnika łączącego, a nie rozdzielającego. Nowe czasy oraz dostępne możliwości komunikacyjne zmniejszyły odległości, ułatwiły wzajemne kontakty oraz połączyły dawną saksońsko-czeską i pruską część przedgórza tutejszych gór. W drugiej połowie XIX wieku jeszcze bardziej przyczyniły się do kształtowania obszarów współpracujących gospodarczo oraz wzajemnego przemieszczania się siły roboczej bez względu na ówczesne granice państwa.

1992 – powstanie grupy roboczej „Historia“

Fakty 1992-2000

1993 – w dniach 13-14.10 zorganizowano pierwsze sympozjum historyczne na temat „Osiedlenie obszaru Ponysia od średniowiecza do końca XVIII wieku” w ramach wieloletniego programu opracowania historii obszaru Euroregionu Nysa. Następnie wydano materiały pokonferencyjne z wystąpieniami

1994 – 24-26.11 odbyło się w Miłkowie drugie sympozjum historyczne na temat „Drogi handlowe i powiązania komunikacyjne na obszarach Euroregionu Nysa – od czasów najstarszych do czasów współczesnych”

1995 – 14-15. odbyło się w Libercu trzecie sympozjum historyczne na temat „Spojrzenie w rozwój gospodarczy na terenie Euroregionu Nysa – od średniowiecza do współczesności”

1996 – w dniach 19-21.09 odbyło się w Zittau czwarte sympozjum naukowe „650 lat Górnośląskiego Związku Sześciu Miast”

1997 – zorganizowano konferencję „Kamenz 1997” z okazji 450. rocznicy powstania czeskich i łżyckich stanów przeciwko Habsburgom

1998 – w dniach 24-25.09 zorganizowano na zamku Czocha piąte sympozjum historyczne na temat „1648-1998 – 350. rocznica Pokoju Westfalskiego i jego skutki dla północnych Czech, Łżyc i sąsiedniego Śląska”

1998 – wydano kalendarz ERN ze zdjęciami historycznych eksponatów

Fakty 2000-2010

2000 – w dniach 21-22.09 zorganizowano w Libercu VI sympozjum historyczne pod tytułem „Rzemiosła artystyczne bez granic”. Referaty wygłoszone na sympozjum wydano w formie publikacji pod tym samym tytułem uzupełnionej zdjęciami

2002 – w dniach 28.08-1.09 odbyło się w mieście Bautzen VII sympozjum historyków na temat „Górne Łżycy we wczesnonowożytnej Europie Środkowej”

2002 – muzea miejskie w Zittau zorganizowały międzynarodową wystawę „Świat – władza – duch, Dynastia Habsburgów i Górne Łżycy 1526-1635”

2004 – 4.11 zorganizowano w Jeleniej Górze VIII sympozjum historyczne na temat „Drogi do demokracji – opozycja demokratyczna na terenie dzisiejszego Euroregionu Nysa-Nisa do 1989 roku”

2005 – w dniach 4-6.12 odbyło się w Zittau IX sympozjum historyczne pod nazwą „Czechy i Górne Łżycy – badanie wspólnej historii”

2007 – 12-13.10 odbyło się w Libercu X sympozjum historyczne na temat „Czechy, Łżycy i Śląsk w konflikcie interesów mocarstw – wojna siedmioletnia, bitwa pod Libercem 1744, zniszczenie Żytawy”. Referaty wygłoszone na sympozjum opublikowano w trójjęzycznych materiałach pokonferencyjnych

2008 – rozpoczęto przygotowania do wydania trójjęzycznej broszury z cyklu „Wspólna historia łączy”. Publikacja omawia w poszczególnych częściach historię obszaru Euroregionu Nysa w okresie 1914-1989 (średniowiecze, wczesny okres nowożytny i XIX wiek). Przewiduje się wydanie w 2013 roku

2009 – w Jeleniej Górze odbyło się XI sympozjum historyczne na temat „Zagadnienia religijne i architektura – 300 lat kościoła w Jeleniej Górze”

2009 – zrodził się pomysł utworzenia „Muzeum Trzech Krajów” w zabytkowym obiekcie w Hrádku nad Nisou

2010 – 21.06 – w Zittau zorganizowano konferencję pt. „Muzea bez granic”, której elementem jest również prezentacja projektu pn. „Centrum wystaw i koordynacji muzeów Trzech Krajów”

2010 – we wrześniu 2011 zaplanowano XII sympozjum historyczne pn. „Powiązania Górnych i Dolnych Łżyc z Saksonią w 1635 roku”. Zaproponowano wydanie „wspólnej monografii” zespołu autorów w 2012 roku.

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wydanie publikacji podsumowującej historię obszaru ERN
- Organizacja kolejnych naukowych spotkań historyków z obszaru ERN
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

1992 – powołanie grupy roboczej „Ochrona zabytków”

Fakty 1992-2000

1992 – w Zittau odbyła się konferencja naukowa na temat "Ochrona zabytkowych domów drewnianych"

1993 – renesansowy dwór „Czarne” w Jeleniej Górze został zaadaptowany na "Międzynarodowe Centrum Kultury Ekologicznej"

1998 i 1999 – Euroregion zaprezentował swoją działalność na targach konserwatorskich „Denkmal 98 i 99” w Lipsku

Fakty 2000-2010

2000 – 10.09 zorganizowano "Dni otwartych zabytków w Görlitz"

2001 – pojawił się pierwszy pomysł i propozycja projektu dotyczącego ratowania krainy domów przysłupowych

2001 – w dniach 13-14.12 odbyły się w Görlitz międzynarodowe warsztaty na temat "Ochrona zabytków i sanacja starych obiektów jako szansa dla regionu przygranicznego"

2003 – 15.12 zorganizowano seminarium nt. „Kraina domów przysłupowych”. Projekt obejmuje również wystawę międzynarodową "Kraina domów przysłupowych", prezentowaną w Berlinie, Warszawie, Pradze i Brukseli

2004 – 17-18.06 na zamku Czarne odbyła się międzynarodowa konferencja pn. "Ochrona zabytkowej architektury drewnianej w Euroregionie Nysa" ze szczególnym uwzględnieniem problemu domów przysłupowych

2005 – zorganizowano konferencję nt. "Kształcenie i restauracja w zakresie troski o zabytki" w celu utrzymania tematu ochrony zabytków jako priorytetu Euroregionu Nysa w okresie 2007-2013

2005 – 1-2.06 w Görlitz, w ramach czesko-polsko-niemiecko-słowackiego projektu, zorganizowano konferencję pod tytułem "Dziedzictwo kulturowe – tożsamość – dialog – perspektywy modelowych strategii utrzymania i odnowy krajobrazu kulturowego na przykładzie Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa". Projekt miał na celu określenie koncepcji na rzecz utrzymania krajobrazu kulturowego, pomników przyrody i rozwoju centrum edukacji w dziedzinie rzemiosł. Projekt obejmował również wydanie publikacji na ten temat

2006 – w dniach 12-14.10 na zamku Czarne odbyła się konferencja pn. „Edukacja na rzecz ochrony walorów kulturowych w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”

2007 – 25.05 odbył się już czwarty „Dzień otwartych drzwi domów przysłupowych”, który odbywa się co roku w pierwszą wrześniową niedzielę. Tym razem zwiedzającym udostępniono obiekty w Zgorzelcu, Bogatyni i Wolimierzu

2008 – zaproponowano nowy trójstronny projekt „Rekonstrukcja parków miejskich i zamkowych”

2008 – zorganizowano konkurs o nagrodę „Umgebindehaus” („Dom przysłupowy”). Z 24 zgłoszeń jury wybrało 12 najlepszych w dwóch kategoriach: a) obiekt – wzorowa sanacja budynku, b) osoba – za osiągnięte sukcesy w tej dziedzinie

2008 – zaproponowano współpracę z organizacjami, funkcjonującymi w ramach Denkmalakademie e.V, które zajmują się odnową najważniejszych rzemiosł budowlanych. Temu tematowi było poświęcone "Europejskie forum ekspertów. Dom przysłupowy" zorganizowane w dniach 19-20.06 na zamku Czarne w Jeleniej Górze

2010 – rozpoczęto realizację projektu „Wspólnie na rzecz ratowania domów przysłupowych – zwiększenie świadomości i wiedzy”. Głównym zadaniem projektu było wskazanie wyjątkowych walorów zabytkowych obiektów oraz udostępnienie wiedzy o ich fachowym utrzymaniu

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wspieranie projektów dotyczących rekonstrukcji lub zachowania fenomenu domów przysłupowych na terenie ERN oraz wydarzeń organizowanych w celu ich prezentacji
- Dalsza wymiana informacji dotyczących kształcenia w zakresie tradycyjnych kierunków rzemieślniczych przy rekonstrukcjach zabytków oraz wspieranie współpracy międzynarodowej w tym zakresie
- Wspomaganie organizacji i udziału na konferencjach nt. ochrony konserwatorskiej w ramach Euroregionu Nysa
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

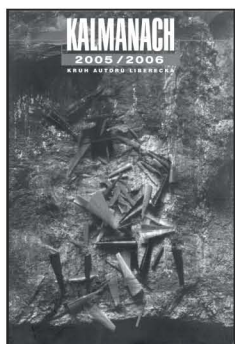
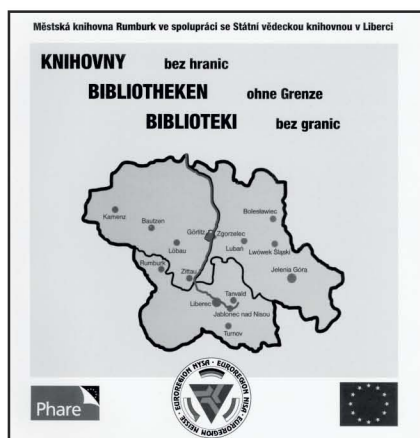

Dewastowana przez człowieka przyroda regeneruje się i w ten sposób sama potrafi się obronić przed zniszczeniem. Natomiast ulegające zniszczeniu zabytki „umierają” na zawsze. A gdy „umierają” zabytki, nieodwracalnie znika również część tożsamości kulturowej regionu.

Wiedza stanowi jedną z podstawowych przesłanek rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Od tysięcy lat biblioteki są instytucjami, które tradycyjnie zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, ochroną i udostępnianiem dokumentów publikowanych w jakiegokolwiek formie. Aby biblioteki mogły realizować swoją misję i nadal odpowiadać na oczekiwania swoich użytkowników, muszą kontynuować zasadnicze zmiany swojej działalności, rozszerzając zakres oferowanych usług przy wykorzystaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

2001 – powołanie samodzielnej grupy roboczej „Biblioteki”. Do tego czasu eksperci z zakresu bibliotekarstwa pracowali w ramach grupy roboczej EUREX Kultura.

Fakty 1996-2000

1996 – przy dofinansowaniu z programu PHARE rozpoczęto w Libercu budowę nowej biblioteki

1997 – wydano trójjęzyczną publikację pn. „Biblioteki publiczne w Euroregionie Nysa”

1998 – odbył się pierwszy kongres bibliotekarzy „Biblioteka bez granic” w Rumburku. Zrodziła się tu idea powołania samodzielnej grupy roboczej EUREX Biblioteki. Kolejne kongresy odbywały się w Žitau, Szklarskiej Porębie, Bautzen oraz w Libercu

Fakty 2000-2010

2000 – w listopadzie uroczyste otwarto w Libercu nowy budynek biblioteki. Budynek został później uznany za wyjątkowe dzieło architektury

2000 / 2001 – w tym okresie wydano publikację:

„Biblioteki publiczne Euroregionu Nysa i Łąba na usługach społeczeństwa informacyjnego”, „Mały przewodnik językowy” – słownik kieszonkowy ze specjalistycznymi pojęciami bibliotecznymi

2001 – rozstrzygnięto konkurs „Biblioteka roku Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa”

2001 – rozpoczęto przygotowania do wydania trójjęzycznego słownika wyrazów specjalistycznych dla zagranicznych użytkowników bibliotek pn. „Mały przewodnik językowy”

2004 – 10-11.03 zorganizowano Konferencję bibliotekarzy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa poświęconą pracy z dziećmi w bibliotekach

2004 – zawarto umowę na realizację projektu kalendarza bibliotekarskiego „Klejnoty w bibliotekach ERN”

2006 – wydano zbiór prac autorów mieszkających na terenie Euroregionu Nysa „Kalmanach”. Publikacja przedstawia czytelnikom historię, współczesność, kulturę i inne ciekawostki terenu dawnych Sudetów.

2007 – rozpoczęto przygotowania do prezentacji na stronach internetowych ważnych czeskich, polskich i saksońskich bibliotek

2007 – zrealizowano projekt pn. „Biblioteka przekracza granice”. We współpracy Krajskiej Biblioteki Publicznej w Libercu i Muzeum w Jeleniej Górze elektronicznie połączono 130 tytułów książkowych o łącznej liczbie 10 000 stron.

2008 – w dniach 16-17.10 odbyła się w Libercu konferencja bibliotekarzy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa pod nazwą „Transgraniczne wspólne działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego - szczególnie księgozbiorów”

2008 – 10.10 w Jeleniej Górze uroczyste otwarto nową bibliotekę

2009 – w dniach 23-24.04 zorganizowano konferencję bibliotekarzy Euroregionu Nysa pod nazwą „Biblioteki gminne – potencjał i perspektywy”. Wygłoszone referaty wydano w formie trójjęzycznej publikacji i płyty CD. Konferencja zdobyła drugie miejsce wśród projektów w dziedzinie kultury w konkursie Nagroda Euroregionu Nysa

2010 – rozpoczęto przygotowania do wydania czterojęzycznej książki dla dzieci z Euroregionu Nysa o kultywowaniu tradycji i świąt rodzinnych po wszystkich trzech stronach ERN

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Organizacja transgranicznych seminariów dla bibliotekarzy
- Wzajemna wymiana informacji z polskimi i niemieckimi partnerami na temat zagadnień specjalistycznych
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

1992 – powstanie grupy roboczej „Edukacja“

Fakty 1992-2000

1991 – w listopadzie założono Centrum Koordynacji Badań w Szkołach Wyższych Euroregionu Nysa (później ACC – Akademickie Centrum Koordynacyjne). Powstanie centrum inicjowali przedstawiciele czterech euroregionalnych uczelni: VSST Liberec (dziś Uniwersytet Techniczny Liberec – TUL), Hochschule für Technik, Wirtschaft und Sozialwesen Zittau/Görlitz, Akademia Ekonomiczna im. O. Langego we Wrocławiu i Politechnika Wrocławska

Centrum zrzeszało do tej pory tzw. sekcje naukowe ERN (np. Ochrona środowiska, Informatyka, Współpraca wielokulturowa, Źródła i wykorzystanie energii, Turystyka, Produkcja i transport, Gospodarka, Edukacja i wychowanie, Problemy społeczne, Elektrotechnika, Elektronika i automatyzacja, Działalność naukowa studentów, Medycyna i służba zdrowia), których działalność skierowana jest na najważniejsze problemy regionu. Rozszerzającą się działalność później przejmują samodzielne grupy robocze EUREX.

1993 – Centrum edukacji z Górnych Łużyc zorganizowało dla polskiej i czeskiej części ERN prezentację sprzętu technicznego i pokaz wybranych programów nauczania z projektu „Multimedia“

1993 – założono Międzynarodowy Instytut Szkół Wyższych (IHI) w Zittau – najmłodsza instytucja typu uniwersyteckiego na terenie ERN z możliwością kształcenia polskich, czeskich i niemieckich studentów

1994 – poszczególne uczelnie wyższe na terenie ERN zostały połączone pocztą elektroniczną

1994 – w ramach ACC powołano dwie nowe sekcje naukowe ERN – Elektronika i automatyzacja, Działalność naukowa studentów

1995 – złożono wniosek na projekt „Trójstronna współpraca uczelni wyższych” oraz „Międzynarodowy Instytut Szkół Wyższych”

1995 – powstanie nowej sekcji naukowej ACC – Nauka

1995 – 2000 w ramach współpracy Akademickiego Centrum Koordynacyjnego wydawane są „Zeszyty Naukowe” z artykułami naukowymi z uczelni ze wszystkich części ERN

1996 – w ramach sekcji naukowej „Informatyka” złożono wniosek na projekt pt. „ERNIS” – System Informatyczny Euroregionu Nysa, wspomagający wymianę danych w regionach przygranicznych

1998 – odbyła się konferencja euroregionalna o tematyce wielokulturowej „Interkulturowe wychowanie i kształcenie”

Fakty 2000-2010

2002 – założono transgraniczną sieć edukacyjną PONTES (łac. mosty) obejmującą różne kierunki nauczania oraz instytucje edukacyjne z polsko-czesko-niemieckiego Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Agencji w 2008 roku przyznano Nagrodę Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa w kategorii Edukacja.

2005 – w ramach projektu „Edukacyjny portal informacyjny Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa” zbudowano trójjęzyczne strony internetowe przedstawiające system nauczania, bazę danych szkół, ofertę w zakresie transgranicznych wydarzeń w dziedzinie edukacji na terenie całego ERN www.neisse-nisa-nysa.eu

2005 – agencja PONTES we współpracy z Instytutem na rzecz rozszerzającej się edukacji Görlitz, IHI Zittau oraz Multimediaparkiem Görlitz opracowała portal edukacyjny oferujący kursy kształcenia ustawicznego dla mieszkańców Euroregionu Nysa. Jednocześnie wydano ulotkę informacyjną

2006 – pojawiła się propozycja stworzenia projektu edukacyjnego Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa dla nauczycieli szkół ogólnokształcących ze wszystkich części ERN z metodologią nauczania sąsiedniego języka, prezentacją materiałów dydaktycznych i towarzyszącymi programami edukacyjnymi

2007 – 28-29.09 odbyła się w Bautzen konferencja pn. „Z sukcesem przez imersję ku wielojęzyczności w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”. Tematem były metody i cele stworzenia wczesnej wielojęzyczności na pograniczu trzech krajów

2007 – w ramach agencji PONTES opracowano trójjęzyczny portal „Rynek edukacji NYSA” z ofertami w zakresie edukacji i informacjami nt. placówek edukacyjnych na terenie ERN. W związku z tym projektem wydano czterojęzyczne materiały do nauki i zabawy pn. „Uczymy się poprzez zabawę – pokonujemy granice”

2008 – 12.-13.02 zorganizowano konferencję pt. „Jakość w szkoleniu i dalszej edukacji – niemieckie, polskie i czeskie instytucje edukacyjne w kontekście europejskim” z tematem wymiany doświadczeń dotyczących jakości kształcenia na terenie ERN

2008 – 14.08 – w Zittau zorganizowano euroregionalny Festiwal Edukacji Trzech Krajów (Lernfest). Obejmował on zabawy, imprezy kulturalne i oferty edukacyjne dla dzieci i rodziców skierowane na zdobycie znajomości języków. Zaprezentowało się tu 100 instytucji edukacyjnych, zanotowano udział 4000 zwiedzających

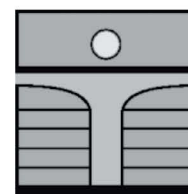
2010 – 19.05 – zorganizowano konferencję euroregionalną - 347 dni do zniesienia ograniczenia przepływu pracowników” na temat „Prawa lokalnych społeczności do rozwoju wykwalifikowanych pracowników”

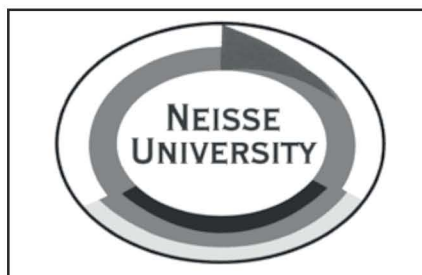

Wskaźnikiem dobrego poziomu wykształcenia jest duży udział osób pracujących z pełnym wykształceniem zawodowym. Współpraca transgraniczna w zakresie rynku pracy i związanego z nim kształcenia jest wskutek istnienia granicy bardzo utrudniona. W Euroregionie Nysa działa kilka uczelni wyższych i instytucji edukacyjnych. Umożliwiają one zdobycie solidnego wykształcenia w wielu kierunkach i są ważnym partnerem dla sfery biznesu.

Politechnika
Wrocławska

2010 – 12.09 – sieć edukacyjna Pontes zorganizowała w Zittau siódmy „Festiwal Edukacji Trzech Krajów” 2010. Motto: "Myśl z nami – pamiętaj o tym"

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wspomaganie funkcji portalu edukacyjnego (po czeskiej stronie) oraz włączenie strony polskiej
- Przygotowanie wspólnego transgranicznego projektu edukacyjnego na okres 2009-2013, który podniósłby jakość współpracy transgranicznej
- Organizacja transgranicznych seminariów
- Wzajemna wymiana informacji z polskimi i niemieckimi partnerami na temat zagadnień specjalistycznych
- Wspomaganie edukacji wielojęzycznej i partnerstwa szkół
- Wspieranie wdrażania dwujęzycznego nauczania w przedszkolach i niższych klasach szkół podstawowych
- Poszukiwanie odpowiednich projektów do dofinansowania z programu współpracy transgranicznej Cel 3

Wykaz opublikowanych wydawnictw i opracowań statystycznych

1993 – pierwsza statystyczna publikacja "Euroregion Neisse-Nisa-Nysa" zawierająca najważniejsze wskaźniki statystyczne dot. Euroregionu Nysa. Publikację przygotowano w dwóch wersjach: polsko-czesko-niemieckiej oraz polsko-angielskiej

1994–1999 – stopniowo ukazują się tzw. biuletyny porównawcze czeskich, polskich i niemieckich miast: Görlitz-Jelenia Góra-Liberec; Zittau-Bogatynia-Hrádek nad Nisou; Jablonec n./N.-Zgorzelec-Bautzen; Varnsdorf – Löbau (porównanie tych miast pod względem kultury, transportu, opieki społecznej itp. wraz z ich szczegółowym opisem)

1995 – "Podręczniki statystyczne" (kieszonkowe zbiory informacji nt. Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa zawierające główne informacje statystyczne o takim samym lub zbliżonym zakresie dla CZ-PL-D obszaru)

1997 – "Ulotka – podstawowe informacje nt. obszaru czeskiej części ERN" zawierająca dane statystyczne nt. ludności, rynku pracy, zatrudnienia, służby zdrowia, turystyki itp.

1997 – "Baza noclegowa w czeskiej części ERN"

1998 – pierwsze wydanie czterojęzycznego "Rocznika ERN 1992-1997" przedstawiającego sześciolletni rozwój Euroregionu Nysa w dziedzinie zatrudnienia, mieszkalnictwa, edukacji, służby zdrowia itp. Wydanie to stanowiło pierwsze zbiorcze opracowanie statystyczne porównywalne z podobnymi rocznikami w zachodnich euroregionach

1999 – "Stan i ochrona środowiska na pograniczu polsko-czesko-niemieckim"

1999 – "Miasta Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa" – porównanie 102 miast Euroregionu, w tym 28 polskich, 30 niemieckich i 44 czeskich

Od 1997 roku na stronach internetowych Euroregionu Nysa dostępne są pierwsze dane statystyczne nt. Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa od momentu jego założenia – struktura podziału: turystyka; fakty i statystyka; obszary wsparcia ERN; panorama; kontakt; informacje nt. stowarzyszenia ERN

Fakty 2000-2010

Wykaz opublikowanych wydawnictw i opracowań statystycznych

2000 – "Powiaty w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa" – w opracowaniu przedstawiono kompetencje powiatów. Jednostki terytorialne zaprezentowano na podstawie danych statystycznych, wykresów i opisów

2000 – "Turystyka w ERN" – opracowanie dot. turystyki w okresie 1995-2000 z punktu widzenia państwa, powiatu oraz najważniejszych miejscowości turystycznych

2001 – "Leksykon podstawowych pojęć statystycznych"

2003 – "Statystyczna baza danych dla współpracy transgranicznej w nawiązaniu do euro-regionów"

2003 – "Ceny i dochody w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa" – porównanie cen i dochodów w poszczególnych częściach Euroregionu przed przystąpieniem do UE oraz informacje nt. wynagrodzeń, emerytur, podatków itp.

2003 – "Transgraniczny bank danych ERN"

2003 – "Rocznik Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa" z danymi do końca 2004 roku – rozwój granic według gmin członkowskich itp. – zakończony i wydany w 2004 roku

2004 – "Czesko-polskie euroregiony i czesko-niemieckie euroregiony" – prezentacja podstawowych danych dot. euroregionów, kartogramów, wykresów i tabel opisujących gminy członkowskie

2005 – "Ulotka nt. Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa" – kartogramy, wykresy i tabele z danymi demograficznymi dot. członków Euroregionu Nysa

2005 – "Ludność i mieszkalnictwo w powiatach pogranicza polsko-czeskiego" – porównanie według struktury społecznej i gospodarczej 13 czeskich i 16 polskich powiatów położonych wzdłuż granicy polsko-czeskiej

2006 – "Ceny w 2005 roku" – tabele porównawcze pokazujące zmiany cen we wszystkich trzech częściach ERN

2007 – "Dzieci w Euroregionie Nysa" – różnice w rozwoju demograficznym ludności i statusie społecznym rodzin wpływające na rozwój ludności dziecięcej w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa

2008 – "Euroregion Neisse-Nisa-Nysa w liczbach" – dane nt. rozwoju demograficznego, społecznego i gospodarczego Euroregionu Nysa

2009 – "Kobiety i mężczyźni w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa" – sytuacja mężczyzn i kobiet w ramach ERN pod względem demograficznym

2009 – propozycja wydawnictwa "Rocznik Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa" w związku z 20. rocznicą powstania ERN

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wydanie rocznika statystycznego Euroregionu Nysa do 2010 roku
- Przygotowania do uaktualnienia prezentacji cen, emerytur itp. w latach 2010-2014
- Bieżąca aktualizacja danych dot. powiatów ERN
- Przygotowania do projektu pn. "Zatrudnienie i transgraniczna mobilność pracujących w Euroregionie"

Celem współpracy transgranicznej w regionach granicznych jest usuwanie barier i czynników powodujących podziały. W ramach trwającej integracji europejskiej oraz rozwijającej się współpracy ludzie w regionach przygranicznych muszą mieć prawo do takich samych warunków życia w tej nowej Europie. W tym miejscu usuwanie barier powinno być kontynuowane, a życie „plecami do siebie” musi się zmienić we wspólne życie „twarzą ku sobie”.

Równe szanse

Równe szanse to jeden z ważnych atrybutów sprawiedliwego społeczeństwa, ważny element zespołu jej wartości oraz jeden z tradycyjnych celów polityki. Nie przeszkadza to jednak temu, aby była to zasada skomplikowana. Między innymi też dlatego, że popularyzując taką cnotę, należy wziąć pod uwagę wiele innych aspektów, na które ma niebagatelny wpływ.

2001 – powstanie grupy roboczej „Współpraca kobiet”. Jej głównym celem było zwrócenie uwagi na interesy i prawa kobiet, ich sytuację na rynku pracy i związane z tym zagadnienia, takie jak: rodzina oraz dzieci i młodzież w ERN

2008 – ustanowiono nową grupę roboczą „Równe szanse”, której celem jest monitorowanie równego traktowania mieszkańców pod względem rasy, narodowości, płci, orientacji seksualnej oraz stanu zdrowia

Fakty 2006-2010

2006 – zrealizowano trójstronny projekt „Równe szanse mężczyzn i kobiet w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa: przeciwdziałanie odpływowi, wspomaganie napływu ludności”

2007 – w ramach powyższego projektu zorganizowano konferencję pt. „Równe szanse mężczyzn i kobiet w Euroregionie Neisse-Nisa-Nysa”. Wnioskiem z konferencji była tzw. „Deklaracja z Marienthalu”, w której są zebrane osiągnięte rezultaty projektu

2009 – przedstawiono pomysły dotyczące przygotowania projektów: „Spotkania w gminie Gromadka” – skierowanego na pracę z osobami niepełnosprawnymi, oraz „Girlsday” – skierowanego na popularyzowanie wśród dziewcząt kierunków technicznych

Planowane zadania i cele 2010-2014

- Wspieranie przygotowania różnych transgranicznych projektów, np. „Spotkania osób niepełnosprawnych”, „Kobiety i społeczeństwo” lub „Girlsday”
- Poszukiwanie i wspieranie skutecznych projektów współpracy transgranicznej wspomagających równość szans w ERN

PLAN DZIAŁANIA EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA 2010-2014

Wprowadzenie

Plan działania oparty jest przede wszystkim na wynikach badań ankietowych przeprowadzonych na przełomie 2009/2010. Tematycznie podzielony został, podobnie jak ankietę, na 4 obszary:

1. UŻYTECZNOŚĆ I WYKORZYSTANIE EUROREGIONU
2. MERYTORYCZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ EUROREGIONU
3. OCZEKIWANE DZIAŁANIA EUROREGIONU
4. ROLA EUROREGIONU W PROGRAMACH WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

W każdym z nich określono cele, jakie powinny zostać osiągnięte, oraz zespół działań prowadzących do osiągnięcia tych celów.

1 Użyteczność i wykorzystanie Euroregionu

Cel ERN w zakresie użyteczności i wykorzystania

Euroregion jest jednoznacznie postrzegany przez swoich członków przede wszystkim jako organizacja użyteczna, której wszystkie działania przynoszą konkretne rezultaty i mają swoje uzasadnienie. Usługi ERN są znane jego członkom, którzy z nich systematycznie korzystają.

Proponowane działania:

1.1 Uefektywnienie pracy grup roboczych EUREX

- 1.1.1 Weryfikacja działalności grup roboczych EUREX – i wynikająca z niej propozycja optymalizacji (uefektywnienia) ich funkcjonowania
- 1.1.2 Wprowadzenie gwarancji poszczególnych stron za działalność poszczególnych grup roboczych (zakończenie zasady rotacji i wprowadzenie dłuższego okresu przewodnictwa)

1.2 Poprawa koordynacji wewnątrz Euroregionu (efekt koordynacji transgranicznej)

1.3 Większe zaangażowanie członków i innych jednostek w życie w ERN

- 1.3.1 Poprawa systemu prezentacji internetowej – większa współpraca z opinią publiczną (aktualności itp.)
- 1.3.2 Stworzenie sekcji dla członków ERN na stronach ER – intranet

1.4 Zwiększenie wykorzystania Euroregionu

- 1.4.1 Opracowanie katalogu usług – aby przekazać, czego członkowie mogą oczekiwać i wymagać od ERN

2 Merytoryczne kierunki działań Euroregionu

Cel ERN w zakresie merytorycznego ukierunkowania działań:

Euroregion podejmuje wymagane działania w dziedzinach, które postrzegane są przez członków za ważne. W istniejących dziedzinach wnosi nowe impulsy i innowacyjne podejście. Inicjuje także współpracę w nowych dziedzinach, którymi zainteresowani są członkowie ERN.

Proponowane działania:

2.1 Rozwój współpracy w istniejących dziedzinach – nowe impulsy

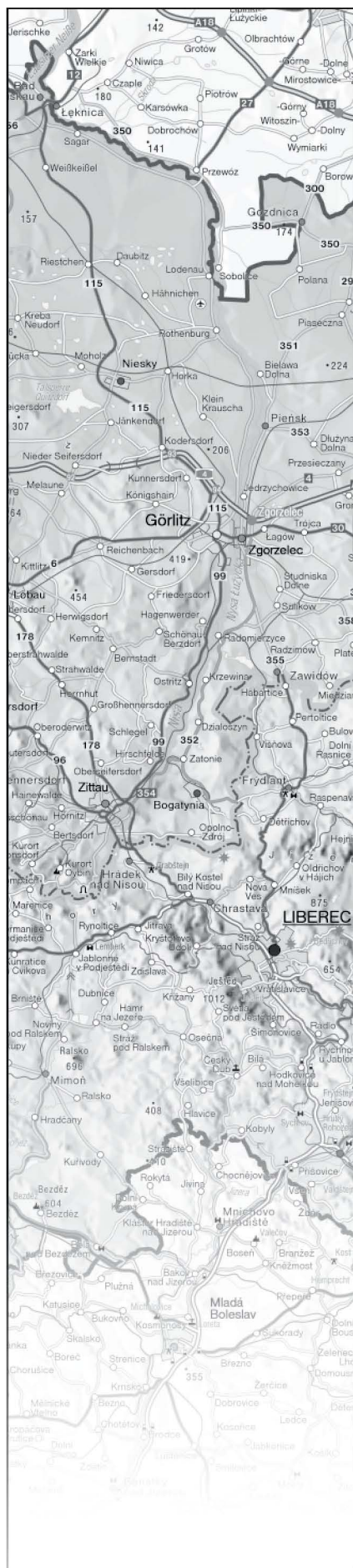
- 2.1.1 Turystyka
- 2.1.2 Transport
- 2.1.3 Historia
- 2.1.4 Gospodarka
- 2.1.5 Biblioteki – regionalni autorzy
- 2.1.6 Zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo
- 2.1.7 Kultura
- 2.1.8 Edukacja
- 2.1.9 Statystyka
- 2.1.10 Zdrowie publiczne/służba zdrowia
- 2.1.11 Środowisko naturalne

2.2 Inicjowanie współpracy w nowych dziedzinach

- 2.2.1 Kapitał ludzki – rozwój współpracy transgranicznej w ramach EURES
- 2.2.2 Wpływ na przepisy prawa

PLAN DZIAŁANIA EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA 2010-2014

- 2.2.3 Public relations
- 2.2.4 Sprawy społeczne – zmiany demograficzne, seniorzy
- 2.2.5 Sport
- 2.2.6 Rozwój przestrzenny/planowanie przestrzenne
- 2.2.7 Rolnictwo

2.3 Przekrojowe działania na rzecz poprawy pracy EUREX

- 2.3.1 Sformułowanie zakresu pracy i zadań dla grup roboczych
- 2.3.2 Przyznanie środków finansowych na pokrycie własnych udziałów małych projektów grup roboczych EUREX

3 Oczekiwane działania Euroregionu

Cel ERN w zakresie oczekiwanych działań Euroregionu:

Cel ERN w zakresie użyteczności i wykorzystania:

Euroregion rozwija takie działania, którymi są zainteresowani członkowie ERN oraz które zapewniają jego przyszły rozwój.

Proponowane działania:

3.1 Pośredniczenie w nawiązywaniu partnerstw

- 3.1.1 Pośredniczenie w nawiązywaniu partnerstw w celu długookresowej współpracy – warsztaty sieciujące, giełda partnerstw na stronach internetowych (projekt „Poznaj swojego sąsiada”, giełda internetowa itp.)
- 3.1.2 Pośredniczenie w nawiązywaniu partnerstw na rzecz współpracy w ramach projektów

3.2 Pośredniczenie w udostępnianiu informacji

- 3.2.1 Peryskopy euroregionalne (monitoring prasy – po wszystkich trzech stronach)

3.3 Konceptje rozwoju – strategia ERN opracowana w poszczególnych EUREX-ach

3.4 Częstkowe transgraniczne konceptje według branż – np. koncepcja regionów urlopowych, transgraniczne konceptje w planowaniu przestrzennym itp.

3.5 Pomoc w pozyskiwaniu dotacji

3.6 Wskazanie osoby odpowiedzialnej za rozwój projektów po wszystkich stronach granicy

3.7 Własna inicjatywa projektowa – lista własnych przedsięwzięć projektowych

3.8 Komunikacja z gminami i opinią publiczną

- 3.8.1 Stworzenie Intranetu (np. odpowiednik Facebooka) dla gmin członkowskich / członków grup roboczych (redaktor odpowiedzialny za umieszczanie wpisów)
- 3.8.2 Przyznawanie nagrody ERN
- 3.8.3 Ożywienie wspólnej grupy roboczej ds. PR ERN

4 Rola Euroregionu w programach współpracy transgranicznej

Cel ERN w zakresie programów współpracy transgranicznej:

Cel ERN w zakresie użyteczności i wykorzystania:

Euroregion ma mocną i stabilną pozycję we wdrażaniu programów współpracy transgranicznej. Euroregion podejmuje aktywne starania, by wpłynąć na przyszły kształt programów współpracy transgranicznej.

Proponowane działania:

- 4.1 Opracowanie wspólnej wizji (stanowiska) przyszłej pozycji ERN we wdrażaniu programów CBC (idealna pozycja) w okresie 2014-2020 – np. stworzenie FMIP
- 4.2 Założenie wspólnego podmiotu prawnego (EUWT)
- 4.3 Przygotowanie wspólnej strategii rozwoju ERN – jako podstawa do systematycznego wspomagania projektów

Geschäftsstelle Zittau
Euroregion Neisse e. V.
Portsmouther Weg 1
02763 Zittau
Telefon: 03583 57500
Telefax: 03583 512517
Geschäftsführer: Herr Gerhard Watterott

Geschäftsstelle Liberec
Euroregion Nisa regionální sdružení
Tř. 1. máje 858/26
46001 Liberec III
Telefon: 00420 485 340 991
Telefon: 00420 485 340 988
Geschäftsführer: Herr Jaroslav Zámečník

Geschäftsstelle Jelenia Góra
Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa
ul. 1 Maja 57
58-500 Jelenia Góra
Telefon: +48757676470
Telefax: +48757676470
Geschäftsführer: Herr Andrzej Jankowski

Kancelář Žitava
Euroregion Neisse e. V.
Portsmouther Weg 1
02763 Zittau
telefon: 03583 57500
telefax: 03583 512517
jednatel: pan Gerhard Watterott

Kancelář Liberec
Euroregion Nisa regionální sdružení
Tř. 1. máje 858/26
46001 Liberec III
telefon: 00420 485 340 991
telefon: 00420 485 340 988
jednatel: pan Jaroslav Zámečník

Kancelář Jelenia Góra
Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa
ul. 1 Maja 57
58-500 Jelenia Góra
telefon: +48757676470
telefax: +48757676470
jednatel: pan Andrzej Jankowski

Biuro Euroregionu Nysa w Zittau
Euroregion Neisse e. V.
Portsmouther Weg 1
02763 Zittau
Telefon: 03583 57500
Telefax: 03583 512517
Dyrektor: Gerhard Watterott

Biuro Euroregionu Nysa w Libercu
Euroregion Nisa regionální sdružení
Tř. 1. máje 858/26
46001 Liberec III
Telefon: 00420 485 340 991
Telefon: 00420 485 340 988
Dyrektor: Jaroslav Zámečník

Biuro Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze
Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa
ul. 1 Maja 57
58-500 Jelenia Góra
Telefon: +48757676470
Telefax: +48757676470
Dyrektor: Andrzej Jankowski

